CLOUDY
Debesuota, galima perkūnija.
Saulė teka 5:45, leidžiasi 8:08

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV | Price 15c | Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugpiūčio-August 4 d., 1972 m. | Kaina 15c | 183

BRITAI SIUNČIA Į UOSTUS KARIUOMENĘ

MASKVOJE NEPAVYKO SUSITARTI DĖL SENŲ "LEND-LEASE" SKOLŲ

MASKVA. — JAV prekybos sekretorius Petersonas, po 12 dienų kietų derybų Maskvoje, išvyko per Lenkiją namo. Jam ruošiantis namo, Brežnevas pakvietė Petersono delegaciją į savo vilą Kryme. Čia Oreanda kurorte Petersonas tris valandas kalbėjosi su Brežnevu, tačiau pagrindinių sunkumų, kurie uždarė kelią į vaisingesnį abejų šalių ekonominį bendradarbiavimą, nepavyko nugalėti. Brežnevas ragino imtis "konkrečių žingsnių", tačiau Petersono pareiškimu, susitarimą dėl prekybos, gal, pavyks pasiekti tik šių metų gale.

Jungtinė Amerikos - Sovietų prekybos komisija rudenį susirinks vėl Washingtone. Čia vėl bus bandoma nugalėti sunkumus.

Didžiausia kliūtis prekybos susitarimui yra senos sovietų skolos, likusios iš paskutiniojo karo laikų. Nors Amerika nusileido daug kartų ir sovietų skolą mažino, reikalaudama tik vieno bilijono, Maskva siūlė tik 300 mil. dol. Buvo manoma, kad Amerika sutiks su 500 mil. dol. grąžinimu ir rusai, irgi, atrodė, buvo besutinką "susitikti pusiaukelyje". Tada kilo nuošimčių klausimas. Amerikiečiai tvirtino, kad sovietai turėtų, kaip biznio pasaulyje įprasta, už gautą paskolą sumokėti nuošimčius. Amerikoje vidurkis tokio nuošimčio esąs 6%. Sovietai pasipriešino, siūlydami tik 2%.

Prieš susitinkant Washingtone, abiejų šalių atskiros komisijos bandys rasti išeitį iš susidariusios padėties. Sekretorius Peterson pareiškė rusams, kad tarp ekonominių klausimų ir politinių yra tam tikras ryšys. Amerikos visuomenei ir kongresui būtų daug lengviau paremti kreditų ir išplėstos prekybos idėją, jei politinė atmosfera būtų šiltesnė. Sovietai galėtų tą atmosferą "sušildyti", jei jie panaudotų savo įtaką Hanojui, kad Vietnamo karas būtų baigtas prieš lapkričio mėnesio prezidento rinkimus.

Prekybos derybos, nežiūrint nesugebėjimo susitarti, buvusios draugiškoje dvasioje. Buvo susitarta dėl jungtinės komisijos darbo tikslų, metodų ir procedūros. Abi pusės pareiškė viltį, kad bus galima ateityje susitarti ir pradėti vaisingesnį prekybos bendradarbiavimą.

Maskvoj nuteisė sovietų žydą

MASKVA. — Jaunas, 24 m. sovietų žydas, dantų gydytojas Mark Našpic Maskvos teisme gavo metus pataisomojo darbo už tai, kad jis neprisistatė į karinę tarnybą, kurion jis buvo pašauktas. Našpic aiškinosi teisme, kad jis yra atsisakęs savo sovietų pilietybės ir todėl jo niekas neturėjęs teisės šaukti į kariuomenę.

Užsienio korespondentai stebisi, kad Našpic gavo tokią menką bausmę. Taip atsitikę todėl, kad jo byla pagarsėjo užsienio spaudoje. Našpic yra padavęs prašymą gauti vizai išvažiuoti į Izraelį. Jis neatsakė į atsargos karininkų pašaukimą ir dėl to, kad praeityje sovietai norinčius emigruoti paimdavo trumpam laikui į kariuomenę, o vėliau neduodavo vizos, aiškindami, kad prašantysis žinąs daug karinių paslapčių ir tokio sovietų valstybė negalinti išleisti į užsienius.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Du protestantai darbininkai buvo peršauti, kai jie ėjo į darbą per katalikų rajoną. Išgirdę apie tai, iš fabrikų į gatves išėjo šimtai protestantų ir prasidėjo muštynės, kurias sustabdė britų kareiviai. Katalikų namuose išmušta daug langų. Protestantai nužygiavo prie valdžios rūmų, kur reikalavo geresnės apsaugos nuo slaptos airių armijos.

WASHINGTONAS. — Antradienį Demokratų Nacionalinis komitetas susirinks balsuoti už sen. McGovern parinktą kandidatą į viceprezidentus. Šį posėdį rodys NBC televizijos stotis. Kandidatas paaiškės dar prieš posėdį, jei jį paskelbs sen. McGovern.

PARYŽIUS. — Egipto užsienio reikalų ministeris vyksta į Prancūziją. Manoma, kad jis prašys Prancūziją tarpininkauti ieškant Viduriniųjų Rytų konflikto sprendimo.

NEW YORKAS. — Manhattano respublikonų vadas Vincent Albano viešai pasiūlė boikotuoti visus filmus, kur vaidina aktorė Jane Fonda, kuri neseniai lankėsi Hanojuje ir ten radijo bangomis ragino Amerikos lakūnus neklausyti įsakymų.

WASHINGTONAS. — Admirolas John McCain, vyriausias JAV karo jėgų Ramiajame vandenyne vadas, pasitrauks iš pareigų lapkričio mėnesį, po 41 metų tarnybos jūrų laivyne. Jo sūnus, laivyno lakūnas, yra Hanojaus nelaisvėje nuo 1967 metų.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius Kurt Waldheim ateinančią savaitę važiuos penkioms dienoms į Kiniją. Nuo metų pradžios sekretorius aplankė jau 18 valstybių.

TOKIJO. — Trečiadienį Japonijoje buvo paminėta 27-ta sukaktis nuo atominių bombų numetimo Japonijoje. Minėjimą organizavo japonų Kongresas Prieš Atomines ar Vandenilio bombas.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — Nežiūrint Amerikos lėktuvų bombardavimų, komunistai sutraukė šiauriniame Pietų Vietname stiprias artilerijos jėgas. Quang Tri miestą puolančias Saigono jėgas per vieną dieną apšaudė apie 2,000 artilerijos sviedinių. Tai sunkiausias artilerijos bombardavimas šiame kare.

Lėktuvai ir karo laivyno patrankos bando sunaikinti artilerijos pabūklus, tačiau jie paslėpti kalnuotose džiunglėse ir šaudo iš kalnuose įtaisytų slėptuvių. Tik tiesioginis bombos pataikymas išmuša iš rikiuotės tokius pabūklus. Pats galingiausias komunistų artilerijos ginklas yra 130 mm. patranka, kurios sviediniai skrenda 17 mylių.

Prieš daug metų čia buvo judrus geležinkelis iš Seoulo į Pyongyanga Korėjoje. Dabar ant kelio stovi užtvara. Paskutiniu metu abi Korėjos pradėjo ieškoti kontaktų ir ėmė kalbėti apie taikingą Korėjų sujungimą.

SOVIETŲ SĄJUNGA IŠ SAVO "ROJAUS" NEIŠLEIDŽIA KANADOS PILIEČIŲ

MASKVA. — Kanados ambasadoje du ukrainiečiai baigė badu streiką, nors sovietų valdžia dar nepakeitė savo nuomonės ir nedavė jiems išvykimo vizų. Kanados ambasada ragino ukrainiečius išeiti iš jos pastato. Ukrainiečiai badavo nuo pirmadienio. Dar nežinia, kuo baigsis jų byla.

Tie du ukrainiečiai Eugene Lenko ir ponia Nadia Demidenko gimė ir augo Kanadoje ir yra Kanados piliečiai. Prieš 16 metų, kai jie dar buvo jaunuoliai, jų tėvai nutarė iš Kanados sugrįžti į Sovietų Sąjungą. Gerai mokėdami anglų kalbą, jauni ukrainiečiai buvo Kijevo radijo anglų kalbos programos pranešėjai.

Lenko ir Demidenko sukūrė Ukrainoje šeimas, tačiau prieš dvejis metus sugalvojo emigruoti į Kanadą, savo gimtinę. Sovietų valdžia atsisakė jiems duoti vizas, ypač nenorėdama išleisti Lenko žmonos ar Demidenko vyro, kurie abu yra sovietų piliečiai. Negalėdami išvažiuoti, jie rašė prašymus Kanados vyriausybei ir abu turi laiškus iš premjero Trudeau, kuris tvirtina, kad jie turi pilną teisę atvykti ir gyventi Kanadoje. Vieną ką jie pasiekė — abu neteko darbo Kijevo radijo stotyje. Iš darbų išmesti ir abejų kanadiečių žmona ir vyras. Lenko turi tris vaikus, o Demidenkos — vieną.

Alžiras atėmė iš piratų pinigus

ALŽIRAS. — Čia atvykę trys Amerikos negrai ir dvi negrės su trim vaikais buvo tardomi pusantros valandos Alžiro aerodrome. Iš jų buvo atimtas lagaminas su milijonu dolerių, kuriuos tie oro piratai, grasindami susprogdinti lėktuvą, gavo iš Delta oro bendrovės.

Atrodo, kad Alžirui jau nusibodo tokie "politiniai pabėgėliai". Galimas daiktas, kad Alžiras vieną dieną sugrąžins piratus kraštui, iš kurio jie atbėga. Amerika reikalauja piratus sugrąžinti. Pagrobto lėktuvo lakūnai pasakoja, kad negrai visą kelią iš Bostono į Alžirą be pertraukos rūkė marijuaną.

◆ Arthuro Bremerio teisme gynėjas toliau skaitė iš kaltinamojo dienoraščio, kuriame sakoma, kad Bremeris šešis kartus buvo netoli prezidento Nixono, tačiau vis nebuvo geros progos jį nušauti.

◆ Vakar prasidėjo nepriklausomos "American" partijos konvencija.

◆ Paryžiaus taikos derybose vakar komunistai kartojo savo senus reikalavimus. JAV ambasadorius Porter ragino paskelbti karo paliaubas ir tada tęsti politines derybas, tačiau Hanojaus delegatai nesutiko.

◆ Prie Quang Tri vėl pasirodė 10 komunistų tankų, iš kurių penkis sunaikino JAV lėktuvai.

◆ Da Nango aerodroman ir kareivių rajonan nukrito 38 komunistų raketos. Vienas amerikietis žuvo, 20 — sužeisti. Sugriauti keli pastatai, sužaloti trys helikopteriai, pakilimo takai.

◆ Čilės prezidentas paskyrė parlamento išmestą vidaus reikalų ministerį Canto kitoms pareigoms vyriausybėje.

◆ Čikagos alaus bravoras Meister Brau skelbia bankrotą. Teismas įsakė perorganizuoti tos bendrovės finansus.

◆ Lėktuvų bombos pataikė netoli Quang Tri miesto į komunistų amunicijos sandėlius. Kilo 14 gaisrų ir įvyko virš 300 sprogimų.

◆ Šokėja Juliet Prowse, 36 m., atvyko į Nevadą susituokti su dainininku John McCook, tačiau apeigos turėjo būti atidėtos, nes ji pagimdė sūnų. Tėvas esąs numatytas jaunikis.

Senatas suvaržo valdžios rankas

WWASHINGTONAS. — Respublikonų senatoriaus Edward Brooke iš Massachusetts pasiūlyta rezoliucija senate buvo priimta 49-47 balsais, nežiūrint vyriausybės pastangų ją atmesti. Rezoliucija reikalauja, kad Amerika išvežtų iš Indokinijos visas karo jėgas per keturis mėnesius, su sąlyga, kad per tą laiką komunistai paleis visus karo belaisvius.

Nors šitą rezoliuciją dar teks suderinti su Atstovų Rūmais, stebėtojai neabejoja, kad karo priešininkai kongrese dar prieš rinkimus priims kokią nors rezoliuciją suvaržančią prezidento rankas Vietname. Prie įvairių įstatymų: užsienio paramos, lėšų gynybai vis kuris nors kongreso narys prideda papildymą, liečianti Indokinijos karo veiksmus. Demokratai kongresą kontroliuoja ir deda visas pastangas pastatyti prezidentą į sunkią padėtį.

Sen. Brooke papildymas sako, kad gynybai duodamos lėšos gali prezidento būti naudojamos tik išvežimui Amerikos jūros, aviacijos ar sausumos jėgų iš Vietnamo, Laoso ir Kambodijos ir tų išvežamų jėgų apsaugai. Pasitraukimas turi būti baigtas per keturius mėnesius, jeigu per tuos keturis mėnesius bus paleisti visi amerikiečiai karo belaisviai, laikomi Šiaurės Vietnamo ar jo sąjungininkų.

Bremer planavo nušauti Nixoną

UPPER MARLBORO. — Arthuro Bremerio teisme trys psichiatrai skaitė ištraukas iš kaltinamojo dienoraščio ir pasakojo apie savo pasikalbėjimus su Bremeriu, kuris teisiamas už gub. Wallace peršovimą.

Bremeris buvo nuvykęs į Ottawą, Kanadoje, balandžio 13-15 dienomis, kada ten lankėsi prezidentas Nixonas. Bremerio tikslas buvęs nušauti Nixoną, tačiau nebuvę progos. Vėliau jis pasirinkęs savo auką George Wallace, nes Bremerio motina buvusi didelė jo gerbėja, o Bremeris savo motinos nekentė.

Filipinų skulptorius Eduardo Castrillo pradėjo didelį projektą. Jis iš metalo stato 32 pėdų aukščio "Paskutinės Vakarienės" paveikslą. Jam padeda buvę kaliniai, narkotikų vartotojai. Jis norįs jiems palikti savo technikos. Visas projektas tęsis 2 metus.

BRITANIJOS VYRIAUSYBĖ NUTARĖ SULAUŽYTI UOSTŲ UNIJOS STREIKĄ

LONDONAS. — Britanijos vyriausybė po ilgų svarstymų, nutarė prašyti karalienės Elzbietos, kad ji paskelbtų pavojaus stovį. Karalienė pasirašė proklamaciją, skelbiančią valstybei pavojų, savo jachtoje "Britania", kuria ji plaukioja Škotijos vakariniuose pakraščiuose. Ta proklamacija suteikia vyriausybei teisę pasiųsti į uostus kareivius, kurie iškraus laivus, streikuojant uostų darbininkams.

Britanijos uostuose yra apie 500 prekinių laivų su kraštui svarbiomis prekėmis. Vaisiai ir kitas maistas laivuose gali sugesti, jei streikas ilgiau užsitęstų. Svarbiausia, Britanija neturi pakankamai savo pašarų gyvuliams. Ūkininkų sąjunga kreipėsi į vyriausybę reikalaudama iškrauti uostuose užblokuotus laivus, nes pašaro ūkininkai teturi tik trims dienoms. Pirmiausia nukentės paukščiai ir kiaulės, kurių šėrimui naudojami importuoti javai.

Pavojaus stovis Britanijoje prasidėjo vakar vidurnaktį. Manoma, kad šiandien kareiviai atžygiuos į uostus iškrauti laivų.

Teisininkai smerkia teismus

ŽENEVA. — Tarptautinė Juristų komisija pasmerkė Čekoslovakijoje vykdomus Dubčeko šalininkų teismus, kurie vadinami priedanga politiniams valymams paslėpti. Komisija paskelbė laišką, kuriame išreiškiamas rūpestis dėl Čekoslovakijoje vykdomų žinomų buvusios valdžios rėmėjų teismų.

Čekoslovakijos komunistų organas "Rude Pravo" aiškinasi ir įrodinėja tų teismų legalumą. Nubausti asmenys, kurių jau yra 31, nebuvę teisiami dėl jų politinių įsitikinimų, bet teisiami už jų nusikaltimus prieš valstybės įstatymus.

Iki šiol buvo jau septyni teismai, tačiau dar laukiama daugiau. Dar nebuvo Moravijos komunistų veikėjo Jaroslavo Sabatos teismo, kurio laukiama artimiausioje ateityje.

Rumunai priversti pritarti Maskvai

MASKVA. — Sovietų spaudoje plačiai aprašomas Rumunijos prezidento vizitas pas Brežnevą Krymo kurorte Oreandoje. Pirmadienį ten buvo suvažiavę visų satelitinių valstybių vadai. Po bendrų posėdžių Brežnevas pakvietė Rumunijos Ceausescu dar pasilikti ir atskirai pasikalbėti.

"Pravda" rašo, kad Brežnevas su Ceausescu svarstė ekonominius reikalus ir visapusiško bendradarbiavimo bei ryšių tarp partijų išplėtimo klausimus. Šie pasitarimai buvo pirmi po 1968 metų Čekoslovakijos invazijos, kurią Rumunijos partija pasmerkė.

Stebėtojų manymu, Rumunija yra priversta arčiau glaustis prie Sovietų Sąjungos, nes nei Kinija nei Vakarų pasaulis ekonominėje srityje nesugebėjo pakeisti Sovietų Sąjungos, kurios žaliavos Rumunijai yra būtinai reikalingos ir kurios rinkos atidarytos Rumunijos gaminiams.

Politikos klausimuose Brežnevas ir Ceausescu didžiausią dėmesį skyrė Vakarų Vokietijai ir būsimai Europos saugumo konferencijai.

Nuteisė čekus

PRAGA.—Prof. Milan Huebl, buvęs komunistų partijos centro komiteto narys, Dubčeko rėmėjas, gavo teisme šešis su puse metų kalėjimo. Kiti du kaltinamieji nubausti 20 mėn. ir metams — lygtinai. Visi trys kalėjime sėdėjo jau nuo sausio mėn.

Nors kaltinimai trims buvusiems komunistams buvo "priešvalstybinė" veikla, Čekoslovakijoje visi žino, kad jie pasisakė prieš rusų okupaciją.

◆ Alaus bravarų darbininkų unija nubalsavo susijungti su vairuotojų (teamsters) unija.

Plečiama Amerikos - Lenkijos prekyba

VARŠUVA. — JAV prekybos sekretorius Peterson buvo sustojęs Varšuvoje, grįždamas iš Maskvos. Jis susitiko su premjeru Jaroszewicz ir ilgai tarėsi su Lenkijos prekybos ministeriu Olechowski.

Spaudos konferencijoje Petersonas pareiškė, kad yra rimtų vilčių, kad prekybos ryšiai tarp Amerikos ir Lenkijos padidės. Įsteigta jungtinė komisija, kuri studijuos įvairias galimybes ir koordinuos visus prekybos klausimus.

Lenkija norėtų eksportuoti ne tik savo žemės ūkio gaminius, bet ir savo gaminamas mašinas, chemikalus, baldus. Kaip žinoma, tokių gaminių Amerika turi savo ir jos rinkoje lenkų produktams būtų nelengva įsigalėti. Lenkija norėtų gauti daugiau Amerikos patentų ir technologijos žinių. Bus bandoma steigti Lenkijoje jungtines įmones, kur kartu dirbtų amerikiečiai ir lenkai.

Varšuvoje dar šiemet bus atidarytas Amerikos biznio informacinis centras, kuris padės amerikiečiams rasti Lenkijoje rinkų savo gaminiams ir teiks patarimų Lenkijos įstaigoms ir įmonėms.

Kritikuoja negrus - respublikonus

ST. LOUIS. — Žinomos Amerikos negrų organizacijos Urban League konvencijoje svarbiausias kalbėtojas buvo Julian Bond, Georgijos valstijos seimelio narys. Jis piktais žodžiais puolė negrus, kurie remia prezidentą Nixoną. Juodi respublikonai — tai naujos politinės prostitutės, kalbėjo Bond.

Respublikonų partija apskaičiavo, kad apie 20% Amerikos negrų balsuos už prezidentą Nixoną. Julian Bond pareiškė, kad tie negrai mato Nixone išganytoją, nors jis siūlė į Aukščiausią Teismą tokius negrų priešus, kaip Carswell, Haynsworth ir remiasi tokiais "dixiecratais", kaip Strom Thurmond.

85 Metų Jubiliejinė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Sukaktis

SLA Prezidento Povilo P. DARGIO pagerbimas. Įteikimas pažymėjimų 50 metų išbuvusiems nariams ir specialus atžymėjimas vyriausiam amžiumi nariui. Lietuvių Draugo pažymėjimo įteikimas Danieliui P. COMAN.

SLA Vyrų Kuopos 228 LIETUVIŲ FESTIVALIS

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 6 D., ANN'S GROVE, 83rd ir Kean Ave.

Lietuviškos dainos ir muzika, Gros JONIKAS su savo orkestru ir Gee Jays Polkų šokėjomis, Pete ir Donna Kivėno Senoviška kapela su dainininkais ir Klounas BOBO. Valgiai, gėrimai ir nuolatinės programos.

Įėjimas laisvas. VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI

Dariaus ir Girėno minėjimas

Jau ketvirta dešimtis metų baigiasi, kaip kas metai su tuo pačiu graudulIu bei liūdesiu ir su tokiom pat apeigom liepos mėnesyje yra minima dviejų drąsių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno žūvimo sukaktis. Bet kiekvieną kartą tas praradimas atgyja skausmu lietuvių širdyse, tartum būtų naujas, netikėtas.

Ir šių metų liepos 23 d. Marquette parke Čikagoje prie žuvusiųjų paminklo gražus būrelis žinomų asmenybių visuomenės veikėjų sudarė prezidiumą tribūnoje. Drausmingai atžygiavus Amerikos legiono Dariaus irGirėno posto nariams su vėliavomis, drauge ir Moterų padaliniui Nr. 271, solistas Algirdas Brazis sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Kunigui Adolfui Stašiui sukalbėjus maldą lietuviškai, minėjimas buvo pradėtas.

Prasidėjo prakalbos. Angliškai kalbėję prezidiumo nariai trumpai formulavo savo pagarbias mintis. Gi Lietuvių Aero Klubo atstovas p. Vytautas Peseckas lietuviškai padarė išsamų pranešimą apie Dariaus ir Girėno paruošos skridimui vargus, kas daugeliui n ebuvo žinoma. Atskleidė įsigyto lėktuvo Lithuanica silpnąsias puses, jo sutvarkymą, rūpestį ir abejones, tačiau Dariaus didelis pasitikėjimas savo jėgomis ir užmojo didžia reikšme Jaunajai Lietuvai, nedvejodamas pakėlė lėktuvo sparnus skridimui per Atlantą.

Ir jis neapsiriko. Skridę 36 val. ir 7 min. perskrido Atlantą; padarė 6411 kilometrų kelią, jau buvo visai arti prie Lietuvos. Bet pasiekti tėvynės žemę nebuvo lemta. Pesecko stiprus balsas, aiški kalba sutelkė visų dėmesį. Dėlto jo įtaigojimui visiems dėti pastangas, kad kitais, 40 žuvimo sukakties metais, Pašto Valdyba Amerikoje išleistų Dariaus ir Girėno pašto ženklus, rimtu plojimu buvo pritarta. Atrodė, kad ir 1973 metai turėtų būti Dariaus ir Girėno metai, nors to jis nepasakė.

Teisėjas Wells gražiai kalbėjo dviem kalbom — angliškai ir lietuviškai, bet gausiai lietuviškai publikai paveikesni buvo jo savąja kalba tarti stiprūs žodžiai. Retu sugebėjimu jis greit suėjo į sąlytį su visais dalyviais, kaip viena šeima. Taip, kreipėsi, prašydamas visų ir kiekvieną jau nuo dabar pradėti ruoštis ateinančiais metais šioje pat vietoje suren gti garsų, neeilinį, iškilmingą minėjimą-pagerbimą lakūnų 40 metų žuvimo sukakčiai atžymėti.

Teis. Wells prašė visas organizacijas, draugijas ir pavienius asmenis kitais metais tinkamai pasiruošus dalyvauti ir, tarsi, priesaikai reikalavo pakelti rankas. Kartotinai klausdamas — ar sutinkate? Ar prižadate? Ir rankos kilo su nepastebima maža išimtimi.

Vėliau patriotinį žodį tarė uolus veikėjas Andrius Juškevičius. Generalinė konsulė ponia J. Daužvardienė užsklendė prezidiumo programą savo, kaip visada prasmingu, patriotiniai viltingu žodžiu susilaukti Laisvės Lietuvai.

Po trumpos niuansuotos muzikinės gaidos, Dariaus ir Girėno postas po trijų šūvių saliuto, drausmingai surikiuotas apleido parką. Pamažu išskydo prezidiumas, neskubėdami skirstėsi visi atsilankiusieji, daugiausia į gaiviu žalumu alsuojantį parką. Nemažas būrys patraukė į parko gilumą prie Alvudo prekystalių su lietuviškais valgiais ir gira.

Malonu, kad ir ponia konsulė Daužvardienė teikėsi aplankyti Alvudo kampelį parke. Viešėjo pedagogė montesorininkė Domė Petrutytė, buvęs teisėjas Leopoldas Mūrelis ir daug kitų naujųjų ir senųjų ateivių.

Trys iš kaimyninio Brighton parko: Liudvikas Žurlis, Mykolas Surbis ir Juozas Laurinaitis savo dainomis linksmino viešnagę, sudarydami gegužinės atspalvį. Pradininkas buvo L. Žurlis savo iniciatyva užtraukęs dainą gero mėgėjo daininnko įgudimu. Ir kas galėtų pasakyti, kad lietuvius visur nelydi daina. Visa siela jis traukė dainą po dainos, o prisijungus dar dviem, sutartinai išdainavo daug patriotinių ir liaudies dainų, kaip tai: Sėk, sesele, žalią rūtą; Kad Lietuva laisva būtų... Mes už laisvę kraują liesim; Už tėvynę galvas dėsim... ir t. t.

Oras tą dieną tokiom iškilmėm atvirame ore buvo tikrai palankus. Saulė mandagiai pasislėpusi už debesų nekaitino, tik vakarop nušvietė takus ir kelius atsigaivinusiems grįžti namo.

O. Algminienė

Čikagietė Patricia Morton, 12 metų, laimėjo Čikagos Parkų metines "hula hoop" varžybas. Vienu metu ji sugeba sukti ne vieną, bet aštuonis lankus.

Skaitytojų Balsai

Skraidančios lėkštės smirdinčios baidyklės susuko Joneliui galvą

Kažin... Ar ne... Sunku tikėti, kad tos "Baidyklės" būtų atneštos iš kitos planetos, dėl kelių priežasčių... 1) Kaip mūsų žemės planetos "Būtybei" (gyvybei), kitos planetos atmosferinė sudėtis netinkama, taip kitos planetos "Būtybei" mūsų žemės planetos atmosferinė sudėtis netinkama. Kiekviena planeta turi savo skirtingą nuo kitos planetos atmosferinę sudėtį. 2) Galimybė: atvežti į mūsų žemę iš kitos planetos "Būtybės sėklą", sugauti beždžionę ar kitą "Būtybę", dirbtinu būdu apvaisinti ir laukti stebėti būsimus rezultatus kažin...

3) galimybė: kitoj planetoj, specialioje kameroje, su dirbtine žemės atmosferos sudėtimi, sutverti, išugdyti "Būtybę", atvežti į mūsų žemės planetą, paleisti į raistus ir miškus, kad gązdintų šios žemės "Būtybes". Kažin...

4) Jeigukitos planetos "Būtybės" pasiekė žemės planetą ir stebi jos įvykius, tad gana aiški išvada, kad kitos platnetos "Būtybės" turi kur kas aukštesnę techniką negu mūsų žemės "Būtybės" (skaudu, bet ką padarysi).

Turėdami kur kas aukštesnę mokslinę techniką, jie daug geriau žino apie mūsų žemės planetą negu mūsų planetos mokslas.

Kažin... kuriems galams tokie abejotinos reikšmės eksperimentai (Jiems ne mums).

Bet jeigu tikrai tokios "Būtybės", "Smirdinčios Baidyklės" atsirado žemės planetoj (šiandien sunku bent kuo tikėti, tai kažin... Ar čia ne... žemės planetos medicinos mokslo eksperimentinės kūrybos sutvėrimas?

Kažin... Ar ne?... *Jonelis*

Missouri "baidyklė" pametė savo išnarą

Illinois policija, atrodo bus užbaigusi plačiai pagarsėjusią "Missouri baidyklės" legendą praeitą šeštadienį. Miškingoje vietoje prie New Canton, Ill., per 18 mylių nuo Louisianos miestelio, Mo., šiapus Mississippi upės policija rado numestą "baidyklės" kostiumą, kurs turėjo aitvaro formos liemenį, varlės išvaizdos galvą ir "išsprogusias" akis.

Policija pranešė, kad praeitą ketvirtadienį du ne tarnybos metu 96 Illinojaus plentu važiavę policininkai apie pusantros mylios nuo New Cantono pamatė prieš savo automobilį skersai kelią perbėgantį "žalią ilgą uodegą keistą sutvėrimą" kurs smukęs į krūmus pasislėpė.

Sustabdę automobilį policininkai nuėjo ištirti, išgirdo riksmą ir eidami ta kryptimi, kur riksmas pasigirdo, rado du pastatytus tuščius automobilius. Policininkai užsirašė automobilių numerius.

Sekančią dieną — penktadienį policija vėl vyko į tą vietą ir rado viršuje minėtą "baidyklės" kostiumą.

Policija turi toje "baidyklės" komedijoje įtariamus mažiausiai dvylika asmenų, bet nieko nekaltina, kol tyrinėjimai bus baigti.

Brighton Parkas

DĖMESIO!

Šį penktadienį, rugpiūčio 4 d., 7 val. vakaro Kazio Valantino svetainėje, 4500 S. Talman Ave. šaukiamas ypatingai svarbus Brighton Parko Namų Savininkų susirinkimas.

Visi namų savininkai prašomi šiame susirinkime dalyvauti.

Teisininkui Mikailai - 70 metų

Teisininkui Antanui Mikailai 1972 m. birželio 13 d. suėjo 70 metų amžiaus. Sukaktuvininkas Antanas dabar gyvena Australijoje, East Malvern, Vikto ria. Jis yra senas mano pažįstamas, buvęs viršininkas, bolševikų suimtas, politinis kalinys bent trumpai norių jį paminėti.

Antanas Mįkaila yra gimęs 1902 m. birželio 13 d., Pakravų kaime, Stakliškių valsč., Alytaus apskr. Mokėsi Voroneže, Vilniaus gimnazijoje, o gimnaziją baigė Kaune 1922 m. 1927 m. baigė Kauno universiteto teisių fakultetą, 1930 m. Teisingumo ministerijos buvo pasiųstas į Rygą pagilinti kriminalogijos studijas.

1927 - 1928 m. buvo Kelmės Apylinkės Teisėjas. 1929 - 1932 m. — Kauno Apygardos Teismo prokuroro padėjėjas. 1933 - 1934 m. Marijampolės Apygardos Teismo prokuroras, 1935 - 1940 m. Apeliacinių Rūmų Prokuroro padėjėjas, o 1941 - 1942 m. to pat teismo prokuroras, gi 1943 - 1944 m. Teisingumo Valdybos juriskonsultas ir advokatas.

Vokiečių okupacijos metu, nors ir turėdamas aukštas pareigas, veikė slaptoje antinacinėje Laisvės Kovotojų organizacijoje. Buvau tada Vilniaus Apygardos Teismo prokuroras ir tos organizacijos veikla buvo lietuviams gerai žinoma, jai priklausė daug valdininkų, inteligentų, kai kada buvo net pavojaus, kad vokiečiai visų nesuimtų ir nelikviduotų. Nemaža organizacijos narių dabar yra Chicagoje, bet neturėdamas jų sutikimo negaliu skelbti spaudoje.

1944 m. artėjant antrai bolševikų okupacijai, teisininkas Antanas pasitraukė į Vokietiją. Amerikiečiams nugalėjus hitlerinę Vokietiją, Antanas Augsburge buvo UNRRA juridinis patarėjas, o iš ten emigravo į Australiją.

A. Mikaila gyvai reiškėsi visuomeninėje ir kultūrinėje lietuvių veikloje. Lietuvai kūrian tis, 1919 - 1920 m. buvo Butrimonių partizanų — šaulių instruktorius ir organizatorius. Drauge priklausė slaptajam Vilniaus šaulių būriui, kuris kovojo gen. Želigovskiui puolant Vilnių.

1930 - 1932 m. be pareigų teis me, Antanas Mikaila per Kauno radiofoną skaitė baudžiamosios teisės paskaitas.

1940 m. okupavus Lietuvą bolševikams, jis liepos 29 d. buvo suimtas ir laikomas Kauno kalėjime. Tik kilus vokiečių - rusų karui išvengė sunaikinimo ir išėjo į laisvę.

Sukaktuvininkas gyvai reiškėsi ne tik profesinėje teisininkų spaudoje, bet bendradarbiavo ir kituose laikraščiuose — Lietuvos Aidė, Tėviškės Žiburiuose, Mūsų Pastogėje ir kt.

Duktė Vida yra ištekėjusi už prof. Kabailos. Su vyru ji gražiai reiškiasi Australijoje.

Jonas Talalas

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMĄ BIZNYJE

LIETUVIAI KLAUSOSI AMERIKOS RADIJO

Kauno ir Vilniaus lietuviai kiekvieną dieną labai atidžiai klausosi amerikiečių transliuojamas lietuviškas žinias. Okupacinė valdžia yra paskelbusi kelis patvarkymus, kurie draudžia klausyti "Amerikos balso" ir "Laisvos Europos" pranešimų, baudžia žmones už girdėtų žinių kartojimą, bet žmonės vis tiek rizikuoja ir klausosi pranešimų iš laisvojo pasaulio, tvirtina iš Vilniaus šiomis dienomis sugrįžęs naujienietis.

— Būtų geriau, jeigu šios radijo stotys duotų tikslių, rimtų žinių ir vengtų pamokslų, — jam pastebėjo nuolatinis klausytojas. — Pamokslų niekam nereikia, bet tikslūs faktai padeda žmonėms geriau orientuotis tarptautinėje būklėje.

Kai svečias prižadėjo šiuo reikalu parašyti radijo pranešėjams ir perduoti klausytojų patarimus, tai klausytojas susirūpino, kad tos pastabos kartais nepakenktų; kad nesustiprėtų Fulbrighto nuomonė ir pranešimai visai nesustotų. Jeigu galima duoti tikslesnių informacijų, tai labai gerai, bet jeigu dabartinių žinių atrinkimo negalima pagerinti, tai tegu eina tokios, kokios dabar yra. Sustabdžius šias žinias, ryšiai su užsieniu nutrūktų. Rusų pranešimais mažai kas betiki.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

KNYGOS ANGLŲ KALBĄ

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės įspūdžiai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl Kaina $1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina $2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina $3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina $3.00. Kietais viršeliais $4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl. $6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. $6.00
Prof. Vacl. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrištas, 431 pusl. $7.50
Prof. Vacl. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — $3.00, minkštais viršeliais — $2,00; II dalis, 225 pusl., įrišta — $3,00, minkštais viršeliais — $2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. $2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p. $5.50
Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 250 pusl. $3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 pusl., $1.00
S. Michelsones, LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — $5.00 minkštais viršeliais — $4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik $10.00

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

What if we told you to cough up $18.75 or else?

You wouldn't like it, of course.

You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to.

That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything.

Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds.

First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck.

They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds.

But these are the selfish reasons for buying Bonds.

Good, but selfish.

There's one other very important reason why Americans already own over $52 billion in Bonds.

It's called pride.

It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going.

If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it.

Sign up for the Payroll Savings Plan where you work.

Or go to your bank.

And cough up that $18.75.

Please.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

VL. BAKŪNAS

Pastabos iš tolo

Sveikinimas Dr. M. Anysui

Š. m. gegužės mėn. 3 d. "Naujienose" (Nr. 105) buvo pastebėta, kad dr. Martynas Anysas (dabar gyvenąs Toronte, Kanadoje. V. B.) numato išleisti naują knygą (jis yra parašęs, tarpe kita — ko, istorinio pobūdžio knygas "Senprūsių laisvės kovos su vokiečių riterių ordinu" ir "Žymios Lietuvos moterys mitologijoje, padavimuose ir istorijoje". V. B.) — "Atsiminimai apie Lietuvos vyriausybės kovą su Did. Vokietijos reichu dėl Klaipėdos krašto, laike nuo 1933 iki 1939 m." Pradžiai, taip man atrodo, autorius paskelbė porą ištraukų (iš rašomos knygos): "Žvejų regata Preiloje, Kuršių mariose" ir sekančiame "Naujienų" nr. (106) — "Kopininkų šnekta ir tautiškumas".

Kadangi esu gimęs taip vadintoje Didžiojoje Lietuvoje (tarpe kita ko — Suvalkijoje), bet užaugęs ir subrendęs Klaipėdos krašte, kur gyvenau nuo 1926 m. birželio mėn. pabaigos iki net... 1944 m. spalio mėn. 8 d., tai, kaip įsijautusiam į to krašto gyventojų savitumus, man labai patiko Dr. M. Anyso "mažalietuviškas - klaipėdietiškas - pamariškis" rašymo ir net kalbos stilius, kiek tai liečia anas dvi jo knygos ištraukas. Jas perskaičiau su pasigėrėjimu ir lūkesčiu — kad greičiau pasirodytų spaudoje ir rinkoje jo naujai rašomoji knyga.

Dabar, štai, "Naujienų" Nr. 175 (š. m. liepos 26 d.) matau to mano lūkesčio kryptimi didelį žingsnį priekin — spausdinama daugiau ištraukų iš sakytos knygos, šiuo atveju apie Klaipėdos krašto gubernatorių Joną Navaką ir jo laikotarpį. Skaitau su dideliu dėmesiu, nes man tas (ir kiti) laikotarpis irgi labai gerai žinomas, tik gal kiek iš kitos perspektyvos — negu kad dr. M. Anysas pradžioje rašo. Bet tai nieko bendro neturi su jo knygos turinio svarumu — atsiminimais ir išvedžiojimais. Intriguoja mane ir jo užuominos apie Reizgio bei Brūvelaičio direktorijas, kurios, jo prisiminimais ir pažiūromis, būsiančios plačiai aptartos rašomoje — tikiu, kad jau ir parašytoje — knygoje. Belieka Dr. M. Anysą tik pasveikinti, kad jis (berods, vienintelis) ėmėsi tokio atsakingo darbo — palikti ką nors istorijai, apie "mūsų valdymo" laikotarpį Klaipėdos krašte.

"Naujienų" redakciją jau dabar, iš anksto, užsiprašau laikraštyje vietos Dr. M. Anyso knygos aptarimui (kai ji bus išleista i r ją perskaitysiu) mano pastabose iš tolo, nes matykite, man teko labai artimai bendradarbiauti (gal ne visai tikslus išsireiškimas, tikriau būtų — dirbti klausyti įsakymų) tiek su jo kai kuriais knygoje aptariamais pačiais vyriausiais, asmenimis (gubernatoriais ir direktorijų pirmininkais) ir net... su pačiu knygos autorium Dr. M. Anysu. Jis į Klaipėdos krašto Gubernatūrą atėjo 1934 m., aš gi ten pat, nors ir labai nežymiu valdininkėliu, patekau 1935 m. pradžioje. Dr. M. Anysas manęs, spėju jau nebeprisimena, kol aš jam neatkursiu kelis stambesnius, labai plačios tų laikų politinės apimties įvykius — mano jam pastebėtus ir jo toliau pastūmėtus. Lauksiu apie tai prisiminimų jo knygoje. Jei ten nebus — priminsiu pastabose.

Čia nedarau jokių aliuzijų, kad Dr. M. Anysas savo knygoje bent kuo užsimintų apie mane. Aš pats jau dabar prisistatau skaitytojams tik dėlto, kad esu pasišovęs dar M. Anyso knygą aptarti savo pastabose iš tolo.

Kad Dr. M. Anysas manęs nebeprisimena, darau išvadą net ir iš štai kokio neseno patyrimo. Prieš porą metų, ar daugiau, kai kur teiravausi Jurgio Brūvelaičio (dr. M. Anyso atsiminimuose aprašomo direktorijos pirmininko) adreso, gyvenančio Kanadoje. Apie tai sužinojęs vienas vietinių (Los Angeles) mažlietuvių veikėjas (V. Glažė), laiške tarpe kita ko dr. M. Anysą užklausė ir tai, būtent ar jis (dr. M. Anysas) nežinotų Jurgio Brūvelaičio adreso? Dr. M. Anysas atsakydamas V. Glažei (atviruku), pareiškė nieko nežinąs, kad J. Brūvelaitis gyvena Kanadoje, bet ten pats pastebėjo (atvirukas yra mano žinioje. V. B.)), kad esą, jei V. Bakūnui reikia žinių apie J. Brūveilaitį, jis — Dr. Mį Anysas, jam — Bakūnui tokių mielai suteiksiąs, mat, jis J. Brūvelaitį gerai pažįstąs, nes su Brūvelaičiu (jo direktorijoje. V. B.) dirbęs vienerius metus. Iš to darau išvadą, kad Dr. M. Anysas manęs nežino ir net neprisimena, nes jeigu prisimintų, tai ir žinotų, kad aš su J. Brūvelaičiu dirbau ne vienus, bet beveik dešimtį metų — būdamas jo sekretorium, kol 1935 metais perėjau Klaipėdos krašto gubernatūron.

Pirmosios ištraukos, kiek jos pasirodė "Naujienose", perša mintį, kad knygos turinys bus kritiško tono bei turinio ir tai duoda pagrindo autorių juo šilčiau sveikinti, nes iki šiol mes buvome pratę (ir esame net čia kai kieno tebepratinami) visa tai, kas buvo daroma nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu — piešti auksinėmis spalvomis. Atrodo, Dr. M. Anysas, kiek tai liečia Klaipėdos krašto "valdymą" mūsų laikais, bus panaudojęs ir kitokių, realesnių spalvų. Dėlto, jo atsiminimai bus tik įdomesni.

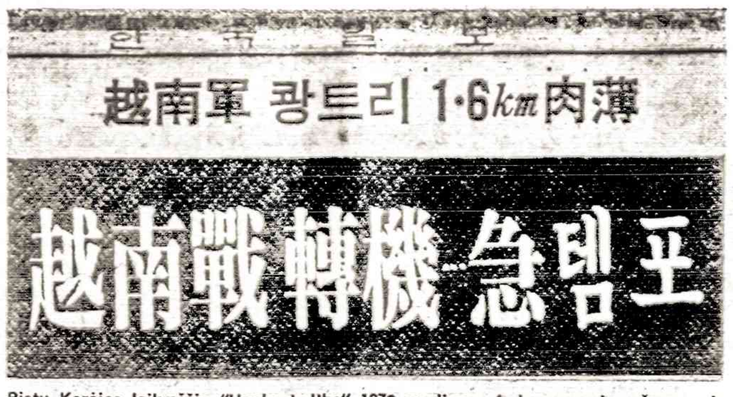

Pietų Korėjos laikraščio "Hankook Ilbo" 1972 m. liepos 4 d. numeryje rašoma apie sovietų pavergtą Lietuvą. Čia to laikraščio straipsnio antraštės:

Korėjos "Hankook Ilbo" apie Lietuvą

Berods — pirmą kartą. Tai Pietų Korėjos laikraštis, leidžiamas Seoul (Pietų Korėjos sostinė) mieste, iš kur po kelis egzempliorius persiunčiamas į Amerikos didmiesčius, čia fotokopijos būdu perspausdinamas ir siuntinėjamas Amerikoje gyvenantiems Pietų Korėjos piliečiams, tą laikraštį prenumeruojantiems. Tik nesenai, vienas to laikraščio egz. pateko į mano rankas, su paaiškinimu apie tai, kad jame tilpo straipsnis apie Sovietų Rusijos okupuotą Lietuvą — ryšium su Kalanta ir įvykiais Kaune.

Tai mano bendradarbio, korėjiečio, nuopelnas, Su juo užsimezgė artimesni ryšiai ir jis pažadėjo man priduoti bet kurį to laikraščio egz., kuriame tik pastebės ką nors apie Lietuvą. Be to — pažadėjo kai ką, mano patiektos informacijos apie Lietuvą, ir pats tam laikraščiui parašyti. Nes... tas jaunas vyrukas, dirbdamas mano žinioje, kad ir fabrike — vakarais lanko universitetą ir baigęs (ekonominius mokslus) už poros metų nusistatęs grįžti namo — Pietų Korėjon. Jei viskas klosis kaip jis yra numatęs — Lietuvai turėsime Pietų Korėjoje naują prietelių, nes jo tėvą buvo suėmę Šiaurės Korėjos raudonieji ir tėvas kalėjime mirė. Sūnus, dėlto, jokio kompromiso su komunizmu nepripažįsta. "Hankook Ilbo" — lietuviškame vertime būtų "Korėjos laikraštis".

R. Gustaitytės straipsnis žurnale "West"

Prieš kiek laiko "Naujienose" buvau pastebėjęs, kad nepriklausomos Lietuvos karo aviacijos viršininko generolo Gustaičio sovietų nužudyto Sibiro tremtyje, dukra, Amerikoje iškopė į pirmaujančių žurnalistų ir rašytojų eiles, kurių, irgi "Naujienose", paskelbiau net trumpą su ja pasikalbėjimą, kurį man pavyko sumegzti, trumpai, kelionėje stabtelėjus, San Francisko mieste. R. Gustaitytė Amerikos spaudoje rašosi autoriaus Rasa Gustaitis vardu, tiek jos parašytose knygose, tiek ir laikraščiuose bei žurnaluose — kai telpa jos straipsniai.

Paskiausias jos straipsnis "Flight to L(os) A(ngeles): The No — Family Plan" tilpo milijoninio tiražo "Los Angeles Times" dienraščio liepos 23 d. (sekmadienio) laidos priede "West". Šiame straipsnyje Rasa aptaria jaunos, nevedusios, nėščios merginos vargus ir rūpesčius.

Dar apie O. Šimaitę

O. Šimaitės užrašai Kento universitete

Kent State University News Service praneša, kad šio universiteto biblioteka gavo lietuvaitės Onos Šimaitės, buvusios Vilniaus universiteto bibliotekininkės, 29 užrašų knygutes.

O. Šimaitė Antrojo pasauliniokaro metu buvo vokiečių nacių nusmerkta mirti už gelbėjimą žydų Vilniaus gete. Užrašai neribotam laikui padėti universiteto knygyno lietuviškų raštų kolekcijos skyriuje. Užrašų pargabenimu iš Prancūzijos pasirūpino Paryžiuje gyvenantis Ž. Mikšys.

Naciams okupavus Lietuvą ir žydus suvarius į getus, Ona Šimaitė buvo viena iš daugelio lietuvių, norėjusių nelaimingiesiems padėti. Ji buvo laimingesnėje padėty, nes gavo leidimą gete lankytis, aiškindama naciams, kad nori gelbėti žydams anksčiau paskolintas Vilniaus universiteto knygyno knygas. Vaikščiodama į getą, ji žydams nešiojo maisto, vaistų ir kitokių reikmenų ir, papirkdama sargybinius, ėmė iš geto gelbėti žydų vaikus.

Nacių gestapas 1944 m. ją suėmė ir nusmerkė sušaudyti, bet, Vilniaus universiteto vadovybei papirkus aukštą nacių valdininką, jos mirties bausmė buvo pakeista kacetu, ir ji buvo deportuota į Dachau, o vėliau perkelta į koncentracijos stovyklą Prancūzijos šiaurėje, kur ir po karo išgyveno iki 1953 metų. Tada jos Vilniuje išgelbėti, dabar jau suaugę žydų vaikai ją pasikvietė į Izraelį, ir Izraelio valdžia jai mokėjo pensiją. Tačiau Ona Šimaitė 1956 m. grįžo atgal į Prancūziją, kur pasiliko gyventi iki mirties 1970 metais.

Velionės užrašai apima laikotarpį iki pat jos susitikimo su išgelbėtais žydų vaikais.

TRYS MILIJONAI LANKYTOJŲ

Daugiau kaip trys milijonai žmonių kasmet aplanko Mokslo ir Pramonės muziejų Jackson Parke Čikagoje. Muziejuje yra daug mokslinių, technologinių bei pramonės pažangos dalykų.

Batuno naujienos

— Dail. Natalija Jasiukynaitė Batuno trečiajam Baltijos Festivaliui, kuris įvyks rugpiūčio 12 įspūdingoje Amerikos geležinkelių magnato Collis P. Huntington buv. vasarinės rezidencijos sodyboje ant East River kranto New Yorko priemiesty, Bronxe, padovanojo savo kūrinį — paveikslą, o newjorkietis fotografas Vytautas Maželis meniską fotografiją iš savo rinkinio foto parodai. Abu kūrinius laimės šio festivalio svečiai.

— Latviškąją programos dalį Batuno Baltijos Festivalyje rugpiūčio 12 išpildys New Yorko Latvių Tautinių Šokių grupė "Trejdeksnis", vadovaujama Zigridos Gaujenieks. Ši grupė veikia nuo 1949 metų. Šalia nuolatinių gastrolių po latvių kolonijas Amerikoje ir Kanadoje, labai dažnai dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose festivaliuose. Programą išpildė ir New Yorko Pasaulinėje Parodoje bei Expo-67 Montrealyje, Kanadoje.

— Kęstutis K. Miklas, UBA-Batuno prezidentas, aktyviai besireiškiąs amerikiečių visuomeninėje veikloje, liepos 3 vėl buvo išrinktas viceprezidento pareigoms Long Islando 21-mo districto amerikiečių švietimo taryboje (Board of Education). Į šias atsakomingas pareigas K. Miklas yra išrenkamas jau šešti metai iš eilės.

Laikraščių pristatytmas prenumeratoriam gerėja?

Lenkų (KW) praneša iš Springfieldo: Gubernatorius Ogilvie per paskutinį pasimatymą su svetimų kalbų laikraščių redaktoriais labai susidomėjo jų nusiskundimais dėl krašto pašto, ypač dėl didelio vėlinimo su laikraščių pristatymų jų skaitytojams.

Gub. Ogilvie ryžosi tuo reikalu padaryti intervenciją pas prezidentą Nixoną.

Prezidentui nusiųstame laiške gub. Ogilvie rašo, kad "Noriu atkreipti Pono Prezidento dėmesį į labai svarbų reikalą, kurs sudaro daug vargo sritinėms ir svetimų kalbų leidykloms Chicagoje.

"Per susitikimą su tų leidyklų vadovaujančiais laikraštininkais — visi be išimties labai kritiškai atsiliepė apie Chicagos pašto įstaigą — pateikdami pavyzdžius, kur jų laikraščiai yra pristatomi prenumeratoriams su penkių arba šešių dienų pavėlavimu, o kai kuriais atvejais visiškai nepristatomi.

"Dešimtims tūkstančių energingų etninių grupių Chicagos piliečių tie leidiniai yra svarbiausias ir vienintėlis bėgamų jų įvykių informacijų šaltinis. Tiems piliečiams, kaip ir sunkiai dirbantiems biznieriams, kurie tuose laikraščiuose garsinasi tikėdamiesi jų skaitytojų paramos — tokia netikra pašto tarnyba yra nepakenčiama.

"Atsakydamas į jų paklausimus, jiems pabrėžiau tuos sunkumus, kurie įvyko steigiant naują Pašto Sistemą. Tuo pačiu juos užtikrinau, kad tą problemą perteiksiu Prezidentui, tikėdamasis kad paves tą problemą ištirti ir situaciją pagerinti. Būsiu dėkingas už visas administracijos pastangas tą problemą išspręsti".

Sen. Edward Kennedy, atsisakes kandidatuoti į prezidento ar viceprezidento vietą, žaidžia savo viloje Hyannis Porte, Mass. su vėjo aitvaru.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TEMYK SKELTĮ
Lietuviai taupgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per
NAUJIENAS
SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina $1.50

Nei vienas žmogus, norįs pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaičio paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažistantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaičio knygą galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užeiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti $1.50 čeki arba Money Orderį, pridedant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigus, tuojau knygą pasiųsime.

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED UP TO $20 000
2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Phone 847-7747
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
WOW! 6% Per Annum ON SAVINGS CERTIFICATES OF $10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY
Paid and Compounded QUARTERLY
5% Per Annum REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
NOW INSURED TO $20,000.

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS
100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.
Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!
INSURED UP TO $20 000

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.
6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.
5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.
Taupymo Indėliai Apdrausti iki $20,000.
UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six months, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00
Kanadoje:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
metams	[illegible].00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Pataria būti armėnais

Vilnies redaktorius, suskirstęs Amerikos lietuvius į "gudrius" ir "žioplius", nesitenkina tokiu skirstymu. "Gudrūs" jam yra tie, kurie stoja "už ryšius su kraštu", o "žiopliai" yra tie, kurie yra "griežtai prieš ryšius". Jis vis dėlto netiki, kad ir patys "gudriausieji" tremtinių nepastūmės tinkama kryptimi, nes "nacionalistų globa" esanti labai didelė ir stipri.

Jis žino, kad apie Vilnį, Laisvę ir Tiesą susigrupavę žmonės tikrai Amerikoje gyvenančių lietuvių sovietinės politikos orbiton nepatrauks. Bet jis priėjo įsitikinimo, kad ir "gudriausieji", praplėtę savo akiračius, taip pat mažai ką padarys. Labai jau silpni jų argumentai ir trumpa logika. Visi galvojimo metodus studijavo, logikos mokėsi, bet skystymėlis, matyt, įgytas žinias išplovė ir faktus sumaišė. Užtat S. J. Jokubka rado reikalo pačius "gudriuosius" dar pamokyti, patarti jiems, kur tuos ryšius pradėti ir kaip tą Lietuvą mylėti.

Komentuodamas kasdieninio gyvenimo įvykius, Jokubka jau šių metų liepos 29 d. cituotame rašinyje šitaip apie svarbiausias lietuviško gyvenimo problemas samprotauja:

> "Kad mylėti Lietuvą, nepakanka pripažinti jos liaudies ekonominius, kultūrinius ir mokslinius laimėjimus. Reikia mylėti Lietuvos žmones, pasirinkusius socialistinį kelią, reikia būti armėnu. Kokia gali būti meilė Lietuvai, kai jos darbo liaudis įžeidinėjama emigracijoje keliamomis nuotaikomis, kad Lietuva "okupuota"! Tai drabstymas purvais žmonių, kurie savo fizines ir dvasines jėgas atiduoda socializmo statybai savo tėvynėje". (Vilnis, 1972 m. liepos 28 d., 1 psl.).

Jokubka, mokydamas "gudriuosius" tikros tėvynės meilės, pataria nepasakoti, kad Lietuva yra rusų okupuota. Kad sovietų kariuomenės divizijos stovi Lietuvoje, kad ten veikia čekistų batalijonai, kad ten jokios socialistinės statybos nėra — tai ne gyvenimo tikrovė, bet tiktai "drabstymas purvais". Laisvame pasaulyje seklbiamas teisybės žodis apie dabartinę padėtį pavergtame krašte yra įžeidinėjimas.

Jokubka, nurodęs emigrantų daromas klaidas ir suglausdamas savo mintis, trumpai lietuviams pataria būti armėnais. Gaila, kad jis plačiau nepaaiškino, kas yra armėnas ir kuo pasireiškia jo meilė tėvynei. Apie armėnų meilę pačioje Rusijoje ir plačiame pasaulyje yra prašmatniausių anekdotų. Armėnai nelaimingi tuo, kad jie nepajėgė savarankiškai savo reikalų tvarkyti. Lietuviai nepriklausomybės netėko prieš 30 metų, tuo tarpu armėnai jos neteko prieš 5000 metų. Armėnai gyveno tarp Kaspijos ir Juodųjų jūrų. Paskutinis armėnų karalius Kutij minimas tiktai liaudies dainose, kaip lietuvių dainose minimas Dunojėlis. Armėnų karalystę užėmė hitiečiai, o vėliau babiloniečiai ir asirai. Dar vėliau armėnus pavergė persai, graikai, arabai ir turkai. Šiandien pusę Armėnijos laiko pavergę rusai, o antroji pusė yra valdoma turkų. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje buvo išpiauti tūkstančiai armėnų, o kiti išblaškyti po visą pasaulį.

1828 metais Rusijos caras prisijungė dalį Armėnijos. Negalėdami verstis iš žemės ūkio, armėnai pasiskleidė po svarbesnius Rusijos prekybos ir pramonės centrus. Jie prekiavo Maskvoje ir Petrograde, Odesoje ir Lvove. Kilimus pardavinėdami armėnai pasiekdavo ir Lietuvą. Duonos jie ieškojo, kur galėjo jos rasti, bet savo kraštą jie mylėjo. Lietuvoje buvo pasakojama, kad vienas lietuvis advokatas, Dūmos atstovas, su armėnų važiuodamas iš Petrogrado į Maskvą, pradėjo teirautis, kaip Armėnijoje žmonės gyvena ir koks yra Tiflisas, tuo metu pats didžiausias miestas Kaukaze. "O mielos sielos žmogau, Tiflisas didelis". — atsakė armėnas. "Gerai, bet kokio jis dydžio? — paklausė advokatas. "Ar Petrogradą pažįsti?" — "Pažįstu". "Ar jis didelis?" "Didelis". "Tai Tiflisas yra 10 kartų didesnis", advokatui atsakė armėnas. Armėno meilė gimtiniam kraštui vertė jį bent šimtą kartų padidinti seną Armėnijos sostinę Tiflisą.

Advokatas paklausė apie Kurą, pačią srauniausią Armėnijos upę. Armėnas pasigyrė, kad ji didelė, net norėdamas būti vaizdesnis, jis pats paklausė: — "Ar Volgą matei? — "Mačiau". — "Ar ji didelė?" — "Didelė". — "Tai Kura 10 kartų didesnė". Advokatas žinojo, kad nei Tiflisas, nei Kura nebuvo tokios didelės, bet jis leido armėnui manyti, kad patikėjo. Už kiek laiko advokatas dar paklausė — "Ar Armėnijoje durnių yra?" — "Ne, nėra", — jam tuojau atšovė armėnas. "Atvažiuok, tai būsi pirmutinis"...

Atrodo, kad Jokubka "gudriųjų" klasėjs ieško durnių. Jis nori lietuvių tarpe rasti tokių žmonių, kurie patikėtų, kad Lietuva savo noru įstojo į Sovietų Sąjungą ir kad lietuviams šiandien geriau gyventi, negu nepriklausomoje Lietuvoje.

Tokių lietuvių Amerikoje jam bus sunku rasti.

Kitas armėniškos meilės pavyzdys eina iš lūpų į lūpas Sovietijoje. Užklaustas armėnas pasakė, kad dabar žmonės ten gerai gyvena. Ir štai kodėl: — Dabar Kaukazas mūsų, bet žemė rusų; vynuogynai mūsų, bet vynas rusų; vynuogių rykštės rusų, bet užpakaliai mūsų...

Jokubka nori, kad rusai panašiai plaktų ir lietuviius, kaip jie plaka armėnus.

LIŪDAS DOVYDĖNAS

NESUPRASTAS ŽMOGUS

Lietuvai tarp Scilos ir Charibdos esant

Priemiesčio daržininkas Ignas Raugelė namuose galutinai įsitikino apsigavęs. Važiuodamas vingiuotom priemiesčio gatvėm, Raugelė belaisvį šio to paklausė, tačiau šisai tylėjo, vežimo gale sėdėdamas, kojas nukarinęs. Kartą suburbleno lyg tai "Da, da...' nieponiemaju, bordina".

Namuose Raugalei paaiškėjo savotiškai nuostabus reiškinys: belaisvis nemokėjo rusiškai, kalbėjo kažin kokios kalbos garsais. Daržininkui kartais atrodė, pamišėlis ar nebylys, bet pykdamas patsai ant savęs, aptarė: sunku būtų grąžinti į stalagą. Jis keletą kartų apžiūrėjo augalotą, plačiapetį vyrą, tiesu it žvakė. Jo mongoliškai kampuotas veidas, įžybai primerktos drėgnos juodos akys vis kažin kur skraidė. O gal tai laukinė baimė? Atrodė, belaisvis stebėjo pavojingai keistą aplinką, įtartinai žiūrėdamas net į porą arklių, kuriuos padėjo iškinkyti ir širmį paglostė ilgapirštė, sausai suskilusia nuo neprausimo ranka, bet greitai atitrauk ė, žvilgtelėdamas klausiančiom akim į Raugelę.

Gefreiteris, įvedęs Raugalę į stalagą 119 numerį — mūrinį garažą, parodė apie 60-70 rusiškose milinėse ant cemento gulinčių driskių. Beveik visi atsistojo ir smelkėsi durų šviesos pluoštan — pasirodyti. Visiems ant krūtinių buvo juodų dažų numeriai. Šis, tingiai atsistojęs kampe, tuojau pasiėmė ir kuprinę — purviną maišą, — tikras kelionei. Į jį Raugelė parodė pirštu. Gefreiteris norėjo rodyti kitus, bet, kai Raugelė pasakė "stimmt", senas gfreiteris pastūmė mongolą į durų šviesą. Tą 4117 numerį gefreiteris pažymėjo poperio lape, šalia naujojo savininko vardo, pavardes, vietos. Raugelė pasirašė priimąs tokį tai belaisvį. "Kaip už valdines klumpes ar kastuvą dedu pararašą", pagalvojo Raugalė pasirašydamas.

Dabar paaiškino gefreiteris, kad nakčiai būtinai saugiai uždaryti, dieną saugoti. Jei neklauso — neduoti valgyti, neleisti miegoti, mušti.

★

Pirmą dieną belaisvis kasė daržą, perkilnojo komposto duobę. Pavasario saulėje jis išsirengė, palaidinę susukęs į dūdą, prisikabino prie kelnių juosmens. Nors tai kliudė dirbti, ir daržininkas patarė pasidžiauti ant tvoros, veiksmu tai parodydamas, ir, matyti, belaisvis suprato, bet jisai papurtė juodom garbanom sunkią galvą. Raugelė suprato: bijo, kad nepavogtų.

Pirmas tris dienas visaip stengėsi susikalbėti, išklausyti, iš kur jis, kokią kalbą moka? Belaisvis daugiau tylėjo, savo juodomis giliomis akimis erdvėje blaškydamasis, sakytum neliesdamas aplikos daiktų. Keliais atvejais belaisvis minėjo "kazak". Raugelė įsitikino, kad tai kazokas.

Vakare Raugelė atnešė didelį Rusijos žemėlapį, rodė Sibirą, Kaukazą, Altajų, tačiau belaisvis, savo tamsiom juodom bailiom akim neužkliūdamas, klaidžiojo žemėlapyje — nieko nesuprato. Jis atsargiai perbraukė ranka Kaukazo ir Tibeto kalnus, gal manydamas, kad tai kokie pa kilimai.

Belaisvis tolydžio drąsiau kalbėjo, kartais labai atsargiai rankom parodydamas, bet pašokdavo išgąsdintas, Raugalei smarkiau mostelėjus ranka. Retkarčiais jis tardavo rusiškus žodžius: "Da, da, žalko, nieponimaju, niemogu". Žiūrint į žemėlapį, Raugalė paminėjo Afganistaną. Staiga belaisvio akys nušvito, veidą išpylė prakaitas. Raugalė klausė save, ar tai baimė ar tai džiaugsmas — viskas taip staigiai ir neatskiramai reiškėsi jo kampuotame, tamsiai belsvame veide. Raugalė skaitė iš žemėlapio: Taškent, Alma Ata... Belaisvis ūmai sugriebė Raugalės ranką:

— Alma Ata, Alma Ata! — pakartojo keletą kartų. Kaip susigriebęs negerai pasielgęs, paleido šeimininko ranką ir, atsiprašančiai pažvelgęs į akis, tarė ilgesingos maldos žodžius: — Alma Ata.

Belaisvis užsigulė ant žemėlapio, ilgais dailiais pirštais šliau žiodamas, kartojo:

— Alma Ata, Alma Ata.

Raugalė pirštu parodė ežerą, rą, tardamas "Balkaš".

— Balkaš? — kaip netikėdamas savo ausimis, įsmeigė klausiančias akis į Raugalę. — Balkaš, Balkaš, — dabar vėl kartojo kūdikišku nustebimu. Ir jis pridėjo pirštą prie Balkašo ežero, valandėlę mąstęs, patylomis ėmė pasakoti kalba, kurios Raugalė nesuprato. Retkarčiais, minėjo, žodžius "bordina, tovarišča, avcy". Iš gestų, avių bliovimo pamėgdžiojimo Raugalė suvokė belaisvį buvus aviganiu. Avių būta daug. Netoli Balkašo ežero. Paskui: "puch..." Paskiau kažin kas mušė: "buch, buch..." Buvo traukinys: "čiach, čiach, čiach..." Ir vėl — "puch, puch..."

Belaisvio akys degė, jisai buvo vaikiškai laimingas, kai Raugalė linksėjo galva ir kartojo: "ponimaju, ponimaju", nors jis tiktai ausimis girdėjo keistą, jam niekad negirdėtą kalbą.

Vedant naktigultui į mūrinį tvartą, Raugalė apgailestavo negalis gerai išsikalbėti — gal šis kūdikio akių vyras nepabėgtų ir iš mažiau saugaus kampo. Pasiteisindamas daržininkas sau manė: "Dabar toksai pasaulio susimaišymas — nežinomoj šaly, nežinomi žmonės".

★

Miesto karo komendanto virėja Brigita stovėjo prie porinio vežimo, ryto saulėje skaisti, riebi, apskritu veidu, pilnakrūtinė moteris, kaip belaisvis, godžiai sekamas virėjos, kartu su darbininku krovė į vežimą ankstyvąsias daržoves.

— Keistas žmogus, vis toks vienišas, sakytum nekaltai išdidus, — kalbėjo daržininkas. — Šešta diena čia, bet vakar rytą jis mane pasitinka su ryšuliu ant pečių ir puola man į kojas... Netikėsite, panele, aš suprantu iš jo akių, kalbos, ašarų (jis verkė panele!), taigi suprantu, jis prašėsi paleidžiamas į Rytus. Jis bučiavo rankas, inkštė, nelyginant šuva, ir vis rodė į rytus.

Besistebint karo komendanto virėjai jauno, didelic vyro nemokėjimu kalbos, jo kvailu galvojimu, prie daržininkystės plačių vartų sustojo motociklas. Jau žilstelėjęs karys, vertėjas Betleris, atrėmęs motociklą į vartus, paprašė keturių kelmų salotų. Taip, nors keturių, nes jie esą keturi vyrai.

Raugalė belaisviui parodė keturius pirštus ir galva linktelėjo į salotų ežią. Belaisvis atnešė aštuonius kelmus. Vertėjas paklausė daržininką, kokiais ženklais belaisvis supratęs aštuonius, jei buvo parodyta keturi? Daržininkas nusiskundė esant nelengva susikalbėti su žmogumi, kuris jokios kalbos nemokąs. Vertėjas susidomėjo ir užkalbino rusiškai, vėliau baltgudiškai, suomiškai. Belaisvis, žemėtas rankas mostelėjęs, kažin ką sumurmėjo, bet vertėjas suprato. Belaisvis, jau benueinąs, ūmai atsisuko ir nustebęs, pravirom lūpom, įsmeigė drėgnai juodas akis ir po valandėlės paklausė vertėją:

— Ty ponimajote?

Vertėjas, keliais žodžiais atsakęs, rengėsi važiuoti, bet belaisvis ūmai priklaupė ant vieno kelio, prašydamas pasakyti daržo ponui — Raugalei, kad jis esąs muzulmonas ir ant netolimo kalniuko, ten po liepomis (parodė ranka), rytais noris pasimelsti. Saulei tekant. Vertėjas tai pasakė Raugalei. Belaisvis atsiprašęs paklausė, kada nustosią žmonės šaudyti, kada jis galėsiąs prie Balkašo ežero stepėse avis ganyti? Paklausęs vertėją, kur išmokęs kazokų kalbos, paprašė parašyti du žodžiu jo draugui Liferijui Daman, kuris esąs jau be priešakinių dantų ir sunkvežimiu to seno piements nevežę į Taškentą, nes iš ten veža, kur visi mušasi.

Štabo vertėjas, vyresnysis vachmistras, susidomėjo belaisviu, kaip jis sakė, tikru aviganiu. Belaisvis pratrūko kalbėti, čia atsargiai palitėdamas vokiškas vachmistro sagas, čia sudėdamas rankas ant krūtinės, tariant padėkos žodį.

(Bus daugiau)

DR. MARTYNAS ANYSAS

KOVA DĖL KLAIPĖDOS

Gubernatoriaus Jono Navako laikotarpis

8

Prie užsienio reikalų ministerijos kabineto didžiojo lango matėsi pats ministeris Lozoraitis, kaip visuomet elegantiškas, gerai sušukuotas, juodų rėmų akiniais, žygiuojančius ministerius jau iš lango mandagiai sveikindamas ir jiems sakydamas: "Labai malonu ponai, kad manęs šiandien neužmiršote".

Šita karikatūra buvo charakteringa tuometinei padėčiai. Signatarų demaršų akstinas buvo III-jo Reicho vadovybė, kuri signatarus skatino nuolatiniais skundais dėl tariamo Lietuvos vyriausybės Klaipėdos krašto statuto laužymo. Kiekvienas demaršas buvo kuo plačiausiai interpretuojamas Goebbelso spaudoje ir radijofone. Ir vietinis "Memeler Dampfboot" stengėsi šitą perduoti savo skaitytojams, pridėdamas ir savo grašį, kiek jam cenzūros buvo leidžiama.

Tikrai pasakius, jeigu signatarai nebūtų palaikę nacionalscocialistinės Vokietijos reikalavimų atstatyti statutinę tvarką krašte ir jeigu Berlynas nebūtų nuolat kiršinęs ir grąsinęs jam prijaučiančius krašto gyventojus, tai Klaipėdos krašto seimelio dauguma, neberasdama paramos bei moralinės užuojautos, pamažu būtų pailsusi dėl nuolatinio triukšmavimo ir tikrai būtų pasidavusi tokiai stipriai valiai kaip gubernatoriaus Navako, arba bent būtų stengtasi surasti abiem pusėm priimtiną *"modus vivendi"*. Kraštas pamažu būtų aprimęs ir pamažu apsipratęs su naująja tvarka. Bet toks Klaipėdos reikalų iširišimas būtų buvęs visai priešingas Vokietijos reicho vyriausybės norui, kuris visomis priemonėmis stengėsi išlaikyti dabartinę juridinę ir politinę padėtį krašte. Šita padėtis Vokietijai net padėjo savo įtaką krašte plėsti, kol ateis patogus momentas Klaipėdos krašto reikalus radikaliai Vokietijos naudai galutinai išspręsti. Signatarams kitą politiką pavartojus, nepasidavus Berlyno užgaidoms, Klaipėdos krašto politika gal būtų ateityje kitaip išsivysčiusi.

Daug kaltės reikia primesti signatarinėms valstybėms. Sunkiai suprantama, kad kariavę 4 metus su Vokietija, dabar atimamiems nuo Vokietijos kraštams laimėtojai rodė tiek simpatijos, duodami tokią plačią savivaldos teisę, jog agresyvinė Seimelio dauguma galėjo daryti ką tik ji norėjo. Ir vėliau, norėdami išlaikyti taiką, signatarai Vokietijos vyriausybei tikrai pataikavo.

Gal būtų buvę geriau, jeigu Centro vyriausybė tam tikrais klausimais būtų rodžiusi daugiau nuolankumo ir daugiau valdymo lankstumo. Gal ir Boettcherio direktorijos atsitikime būtų buvus geriau, jeigu Centro vyriausybė būtų mažiau juridiniai ir daugiau praktiškai galvojusi. Mano nuomone gubernatorius Navakas buvo geras tik likviduoti susikūrusias naujas partijas. Reizgio direktorijos veikla nebuvo reikalinga. Ateitis parodė, kad Lietuva iš to nieko nelaimėjo. Po atlikto darbo gubernatorius Navakas Klaipėdoje nebuvo reikalingas, Lietuvos vidaus ir užsienio politikai *buvo tik balastas.*

Jeigu signatarai reikalą būtų iš esmės sprendę, jie būtų supratę, kad pasiduodant Vokietijos reikalavimams, *jie faktinai padeda tuometinės Vokietijos kovai prieš Versalio sutarties nuostatus.* Jeigu signatarai jau iš pradžių būtų griežčiau prieš Hitlerį nusitatę, neleidę jam taip lengvai išaugti, gal visa Europos ir kartu Lietuvos politika būtų ėjusi kitokiu keliu.

1934 m. spalio mėn. ministerių tarybos kabineto generalinis sekretorius Mašalaitis telefonu gubernatoriui Navakui pranešė, kad ministeris Lozoraitis turėjęs signatarams pažadėti, neatidėliojant sudaryti "naują statutinę direktoriją". Tai turi įvykti tuojau, kaip pirmininko Tūbelio paredyta, kad be turimų sunkumų su Berlynu nesusidarytų komplikacijų su signatarais. Po keleto dienų, gubernatoriui su Tūbeliu telefonu kalbant, šitas savo parėdymą dar pakartojo, pažymėdamas, kad reikalas labai skubus. Navakas, kiek vėliau kitu reikalu su Mašalaičiu klabėdamas pažymėjo, jog iš jo pusės užmegzti pasitarimai su partijomis, kurie ves prie susitarimo ir jam pasisekusią sudaryti statutinę direktoriją, kuri gaus Seimelio pasitikėjimą ir kartu vykdys Centro vyriausybės norus. Praše apie tai pranešti ministeriui Lozoraičiui.

BANDYMAI SUDARYTI NAUJĄ DIREKTORIJĄ

Gubernatoriaus agentai zujo po visą kraštą, lankydami atskirus Seimelio narius arba įtakingesnius politinius asmenis, bandydami sudaryti tokią direktoriją, kuri gautų seimelio pasitikėjimą. Bet visos pastangos nedavė pageidaujamų rezultatų. Iš visų pusių buvo reikalaujama sudaryti direktoriją iš Seimelio daugumos pažymėtų, jai pataikaujančių asmenų, kartu visai radikaliai pakeičiant visą Klaipėdos krašte vedamą politiką.

Nors Centro vyriausybė jau seniai buvo nusistačiusi siųsti Reizgio direktoriją "į pusčią" ir Navakas dėl jos pakeitimo stropiai tarėsi, pats Reizgys apie tai nieko nežinojo. Berods, pasirodė panašių žinių vokiečių spaudoje, ir Heilsbergo bei Karaliaučiaus radiofone ir politiniuose sluoksniuose apie tai buvo kalbama, bet tą buvo galima vertinti ir kaip Goebbelso panaudojamą politinę propagandos triką. Gubernatorius Navakas pirmininkui Reizgiui aiškino, jog jis palaikysiąs jį ir ateityje ir Centro vyriausybės pastangomis greitai būsiąs likviduotas krašto seimelio pasipriešinimas. Net tuomet, kai gubernatorius Navakas buvo gavęs iš pirmininko Tūbelio parėdymą galimai greičiau likviduoti Reizgį ir sudaryti statutinę direktoriją Reizgiui apie tai nieko nebuvo pranešta. Kaip tik tuo laiku Reizgys buvo pakviestas į gubernatūrą ir sekančią dieną gubernatoriui palankioje spaudoje buvo paskelbtas ilgas pasikalbėjimas tarp gubernatoriaus ir Reizgio dėl tolesnės administracinės reformos ir remiantis politiniais ir ekonomiškais reikalais. Iš gubernatoriaus pusės buvo pareikštas pasitikėjimas, kad Klaipėdos kraštas pamažu grįžtąs prie normalios tvarkos, ūkio ir finansų reikalai gerėją ir t. t. Asmens, kurie bent kiek buvo informuoti apie reikalų tikrąjį stovį ir eigą, galvas kratė dėl tokio melagingumo politikoje.

Goebbelso propagandos aparatas dėl paskutinio gubernatoriaus pareiškimo net pradėjo iš kailio nertis, prisibijodamas, kad Navakas nebūtų įtikinęs vyriausybę, nekeisti politinės krypties. Klaipėdos krašto gubernatorius savo politinėmis machinacijomis pajėgdavo net III-jo Reicho politikus ir diplomatus suklaidinti.

Faktas betgi buvo tas, kad Reizgio direktorija buvo pasiekusi tokią finansinę suirutę, jog buvo galima kiekvieną dieną laukti jos finansinio bankroto. Apie kokią nors paramą Tūbelis nenorėjo nei girdėti, nors Navakas dar paskutiniuoju laiku Tūbeliui prisimindavo apie Reizgio direktorijos finansinius sunkumus. Reizgiui gubernatorius iš savo pusės aiškino, kad direktorijai teikiamos pašalpos klausimas Centro vyriausybės dar svarstomas. Reizgys, iš savo pusės, argumentavo, kad didžiausios išlaidos ir su jomis surišti finansiniai trūkumai paeiną iš Centro vyriausybės pagei-

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rerz. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepias skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS IR DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadieniais nuo 1—5, trec. ir sestad. tiktai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRIAUCELIUNAITE
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepus — skambinti 471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9709
Residencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtad. ir šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-9545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadieniais 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak. Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3009

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. ŠALKUS, O. D.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Proteza, Med. Basdalai. Specialė pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8 Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

ATSIŲSTA PAMINĖTI

MŪSŲ VYTIS. Jaunimo Metai, Nr. 1. Leidžia Akademinis Skautų Sąjūdis. Redaktorė Ramunė Kviklytė, administratorius Alfredas Kleinaitis, eksped. Gediminas Bielskus. Vlado Vijeikio spaustuvėje švariai atspaustas 30 puslapių didoko formato su aplanka sąsiuvin ys. Tekste: Antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą sutinkant (Ramunės Kviklytės); Ar Amerikos visuomenė linkusi smurtui ir n usikaltimams? (Roma Masiulytė);; Gero lietuvio sąvokos beieškant (Liūtas Grinius); Trumpa elektroninio mikroskopo ir jo naudojimo apžvalga (Irena Kairytė). Toliau seka iliustruota kronika iš pačių skautų gyvenimo ir keli jaunųjų kūrėjų eilių ir prozos pavyzdžiai.

Vincas Žemaitis. LIETUVIŠKI VANDENVARDŽIAI IR PILKAPIAI NUO VYSLOS IKI PAT MASKVOS. Du istoriški žemėlapiai. Chicago, 1972. Naujienų atkarpoje atspausdinta geg. mėn. 22 — birž. 23 d., 1927 m. Autoriaus leidinys. Dedikuota 2-jam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. 70 pusl. su aplanka. Kaina -2.

Tai yra vienas kruopščiausių šio mokslin inko — mėgėjo darbų, labai nuoširdžiai patariamų turėti, atidžiai perskaityti ir kiekviena proga atsiminti kiekvienam susipratusiam lietuviui.

Kaip pats autorius savo žodyje sako "Lietuvos Steigiamasis Seimas 1920 m. geg. mėn. 15 d. priimtoje konstitucijoje yra įrašęs "Atstatoma Lietuvos valstybė demokratiniais pagrindais jos eetnografinėse sienose". Dėl to kiekvienas sąmoningas lietuvis turi žinoti kiek toli siekia tos etnografinės lietuvių tautos žemės ir jų sienos".

Norisi pažodžiui pacituoti šį posmą iš Autoriaus žodžio:

Algirdas su Kęstučiu, 1359 metų krikšto sąlygose imperatoriui Karlui IV, pareikalavo, kad Kryžiuočių Ordinas turi grąžinti jo okupuotas lietuvių žemes, pradedant nuo Mazovijos, upe Alna (Alle), upe Prieglium per Aismares į Baltijos jūrą. Daug vėliau Vokiečių vyriausybė administratyviais sumetiman, gal būt kreipdama domės į tai laikais etninį gyventojų sąstatą, įsteigė šiam krašte tris provincijas: Prūsų Lietuvą (Preussisch Litauen) vienuolikos apskričių, Mozūriją (Mashuren) devynių apskričių ir dalį lietuvių etninių žemių priskyrė Karaliaučiaus provincijai (apskritis: Labguvos, Karaliaučiaus, Fišhauseno (Žuvininkų), Vėluvos, Heiligenbeil (Šventpilio), Yluvos, Friedlando (Romuvos), Rastenburgo (Rastėnų), Girduvos ir dalį Heilsbergo apskr.). Išeinant iš Algirdo-Kęstučio sienos linijos, į didelę Mozūrų provincijos apskričių, lietuviai gali reikšti pamatuotas pretenzijas, kaip lietuvių etnines žemes. Taip pat ir visos senųjų prūsų žemės, giminingų etninių pagrindu, yra lietuvių žemės panašiai, kaip lenkams Pamariai (Pomerania), Kašubai, ar žemės prie Ūdros-Neisės. Anot lenko Malinskio: "...gyva tauta prie jokių aplinkybių negali pamiršti ir išsižadėti protėvių palikimo" žr. "Sienų klausimu..." 1960, psl. 44).

Toliau trumpai aptaręs lietuvių santykius su latviais ir gudais, pirmuosius vadindamas mūsų broliais, antruosius pusbroliais, V. Žemaitis įžangą baigia primindamas, kad antroje (šios knygos) dalyje gvildenamos tezės apie lietuvių tautos religiniai — dvasinius uždavinius buvo trumpai paminėtos jo "Liublino unijos sukakties paraštėje" ir "Pavėluotas Lietuvos krikštas" knygose.

Knygos gale įdėtas sąrašas naudotos literatūros, kurios surašyta 99 pavadinimai versmių — knygų ir straipsnių lietuvių, vokiečių, lenkų, rusų, anglų ir prancūzų kalbomis.

Be ką tik minėtų "Liublino unijos sukakties paraštėje" ir "Pavėluotas Lietuvos krikštas" Vincas Žemaitis čia Amerikoje yra parašęs dar šias knygas: Šešupė ir jos upynas.

Sienų klausimu srity, tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų su 5 žemėlapiais.

Pietinė Lietuva Grigo Valavičiaus 1559 m. Lietuvos girių aprašyme.

Suduvos praeitis.

Lietuvių etninių sienų klausimais.

Visas šias knygas galima gauti Naujienų Administracijoje.

J. Pr.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

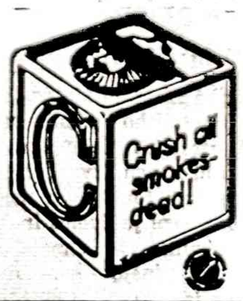

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI IR SENIAUSIEMS NAMAMS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8068

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1862

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamyte,
Apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar žvykštavimai. Naujienose galima gauti šių perlų ir žemčiūgų mūsų mažiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVYNUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė - Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. $1,50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota, 130 psl., $1,80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys. Didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., $1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. $3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai šiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., $1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos pratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoja vaikams perkamas dovanas — pusė knygų, pusė žaislų — lietuviško aukklėjime rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

A. A.
SOPHIE WELIČKA

gyvenusi pas dukrą 8500 S. W. 145 Terrace, Miami, Florida, 33157, mirė šių metų rugpiūčio 2 dieną.

Ilgus metus ji gyveno Chicagoje ir Town of Lake kolonijoje turėjo biznį, o nuo 1957 metų persikėlė į Miami Beach, kur turėjo Baltic hotelį.

Velionė penktadienį bus pašarvota Petkaus Marquette koplyčioje, o šeštadienį po pietų bus laidojama Lietuvių Tautinėse Kapinėse, šeimos sklype.

Lieka nuliūdusi duktė Bernice Jankeliūnienė ir giminės.

A. A.
ADELINE GULBINAITĖ

Mirė 1972 m. rugpiūčio 2 d. 12:00 val. dienos, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Chicago, Ill.

Paliko nuliūdę: motina Anelė, sesuo Bernice, dėdienės — Antanina Jurcienė ir Jūsefina Gulbinienė su šeima, pusseserė Sofija Bieliūnas su šeima, pusbroliai — Tadas Jurcys ir Pranas Jurcys su šeimomis bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioj, 2424 W. 69th St. Gėlių prašoma nesiųsti.

Šeštadienį, rugpiūčio 5 dieną 9:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Adelina Gulbinaitės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

motina, sesuo, giminės.

Laidotuvių Direktoriai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. A.
MARCELĖ BALDAUSKAS
PAGAL TĖVUS DRUKTENIS

Gyv. 7848 Lawler Ave., Burbank, Ill. Anksčiau gyv. Michigane

Mirė 1972 m. rugpiūčio 1 d., 1:50 val. p. p., sulaukusi 77 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: duktė Sylvia Melnik, žentas Steve, sūnus Alfonse Baldus, marti Pearl, 2 anūkės — Kimberly ir Lisa Melnik bei kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoj liko sesuo Elzbieta Grabauskienė su šeima.

Velionė buvo žmona mirusio Jono Baldausko.

Kūnas pašarvotas Petkaus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Šeštadienį, rugpiūčio 5 dieną 9:15 val. ryto bus lydima iš koplyčios į St. Albert The Great parapijos bažnyčią, Burbank, Ill., o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Marcelė Baldauskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Duktė, sūnus, sesuo, anūkės.

Laidotuvių Direktoriai Anthony Petkus ir sūnus. Tel. GR 6-2345

Vienerių Metų Mirties Sukaktis

A. A.
SILVESTRAS ZOLP

Silvestras Zolpys Zolp, medžio apdirbimo dirbtuvės (Zolp's Millwork) savininkas, gyvenęs 3554 So. Halsted St., mirė 1971 metų rugpiūčio 4 d.

Jis buvo gimęs 1888 metų kovo 20 dieną Lietuvoje, Vaidatonių kaime, o palaidotas Lietuvių Tautinėse Kapinėse.

Paliko nuliūdusi žmona Marija Galinskaitė Zolpienė, sūnus Algirdas, marti Milda, duktė Dalia Undrick, žentas Raymond ir 11 anūkų.

Nors Jau praėjo ištisi metai, bet mes, likusieji, Tavęs ilgimės ir liūdime, kiekvieną dieną prisimindami. Skausmas buvo toks didelis, kad negalėjome padėkoti giminėms ir draugams už mirties proga pareikštas užuojautas, paguodos žodis, atsilankymas į koplyčią ir palydėjimą į kapines, todėl dėkojame kiekvienam šiandien.

Mes prisimename ir prašome pažįstamus prisiminti velionį ir gerus jo darbus.

Žmona, sūnus, marti, duktė, žentas ir anūkai.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-9681

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1136-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

A. A. Antanina Ošlapienė

(Pirmųjų mirties metinių proga)

A. a. Antanina Ošlapienė

1971 m. rugpiūčio mėn. 15 d. po ilgos ir sunkios ligos a. a. A. Ošlapienė mirė New Yorke. Iškilmingai palaidota Cypress Hill kapinėse.

Velionė gimė 1900 m. birželio mėn. 13 d. Motiejaus ir Onos Šumnauskų šeimoj, Rygoje. Baigė vietos lietuvių pradžios mokyklą, kurioje dėstė vyresnioji sesuo Malvina Misiūnaitė, tebegyvenanti šiuo metu Rygoje. Gimnazijos mokslą ėjo privatinėje rusų gimnazijoje. Pirmojo pasaulinio karo metais atsidūrė Voroneže ir čia tęsė mokslą. M. M. Yčo mergaičių gimnazijoje. 1918 m. pabaigoje grįžo Rygon ir toliau mokėsi. Pradėjo dirbti besikuriančioje Lietuvos atstovybėje, Atstovybės sekretoriaus darbus dirbo prie trijų atstovų — dr. Jono Šliūpo, Dovo Zauniaus ir Jono Aukštuolio. 1923 m. gruodžio mėn. persikėlė į Kauną ir dirbo Teisingumo ministerijoje. Čia susipažino su šios ministerijos valdininku Albertu Ošlapu ir 1925 m. spalio mėn. 3 d. suskūrė šeimą. Kiek vėliau pasitraukė iš visų darbų ir atsidėjo vien savo šeimai.

Visą gyvenimą rėmė lietuvių visuomeninius ir labdaros darbus. Tremtyje gyveno arti Tiubingeno. New Yorke aktingai veikė Lietuvių Moterų Klube. Daug dirbo palaikydama vietos viešosios bibliotekos lietuviškųjų knygų skyrių. Labai mėgo mūsų jaunimą ir negailėjo pastangų jo žygius ir darbus paremti. Savo šeimoje svetingai priiminėjo gana daug lietuvių jaunuolių. Gelbėdavo savo vyrui Albertui Ošlapui New Yorko Alto veikloje. Mirė po dviejų operacijų vėžio ligos iškankinta, kaip ir anksčiau nuo šios ligos mirusios dvi jos seserys Magdalena Pakalkienė ir Julija Šmulkštienė. Paliko liūdinčius vyrą Albertą, sūnų Algį su žmona Lile ir vaikais Algiu ir Aura ir sūnų Raimundą, su žmona Regina ir vaikais Darium, Arūnu, Gintaru, Gaile ir Tauru.

L. Š.

Chicagos BALFo susirinkimas

BALF'o Chicagos apskrities valdyba kviečia visuotinį susirinkimą, kuris įvyks šį sekmadienį rugpiūčio mėn. 6 d. 12 val., Marquette Parko parapijos salėje, 68 20 So. Washtenaw Ave., Chicagoje. Susirinkime numatyta svarstyti:

Apskrities valdybos apyskaitiniai pranešimai ir diskusijos;
Apskrities valdybos ir revizijos komisijos rinkimai;
Rudeninio piniginio vajaus reikalų aptarimas ir kt.

BALFo Apskrities Valdyba maloniai prašo visuomenę ko skaitlingiausiai susirinkime dalyvauti.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

GRAŽUS NAUJIENŲ PIKNIKAS

Praeitą sekmadienį, birželio 30 dieną, Bučo sode įvyko nepaprastai jaukus ir gražus Naujienų piknikas. Praeitą savaitę gerokai spaudė karščiai, siekė iki 100 laipsnių, savaitgalyje kiek atližo. Penktadienio nakties lietus gerokai atvėsino ir nustūmė nuo Chicagos gerokai įšilusį orą. Piknikui pasitaikė nepaprastai graži vasaros diena.

Bučo sodybą dažniau lankantieji žmonės pastebėjo, kad jau seniai toje sodyboje nebuvo tokio didelio ir gražaus pik niko. Naujienų piknikai būna dideli, privažiuoja daug vyresnio amžiaus žmonių ir gerokas skaičius jaunesniųjų. Liūdna, bet reikia pripažinti, kad vyresnio amžiaus piknikautojų skaičius jau retėja. Piknike buvo ir tokių žmonių, kurie prisimena pirmąjį Naujienų pikniką ir kurie iki šių metų nė vieno pikniko nepraleido.

Pirmiausia į pikniką atvažiavo Monika Cicėnienė, kuri ne tik skanų kugelį pakepė, bet piknikautojams ir maistą gamino. Darbą ji pradėjo iš vakaro, užtat visą dieną buvo pakankamai skanios lietuviškos dešros, gerų lietuviškos rūgšties kopūstų, kugelio, kavos ir kitokių užkandų.

Piknike anksti, kartu su maisto produktais, atsirado ir gera naujienietė Dalla Čuprinskienė. Jau ne pirmame piknike ji verda visų taip mėgiamas pumpuškas. Ji atsiveža visus puodus, tešlą laiku užminko, o kai pradeda kilti, tai ji, iš anksto paruošusi taukus, pradeda pumpuškas virti.

Vasaros diena buvo karšta, prakaitas žmogų išpila ir nieko nedirbant, o ji nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro visą laiką pampuškas virė. Ištrauks vienas iš puodo, tuojau šaukštu suka naujas ir vėl leidžia į verdantį puodą. Kiek ji tų pumpuškų privirė — sunku būtų pasakyti, bet visi žinojome, kiek ji išverda — tiek ir išeina. Ji moka skaniai tešlą paruošti ir gerai jas išvirti.

Pumpuškos buvo pigios, po 10 centų, tai jas valgė jauni ir seni, vyrai ir moterys. Jos sočios. Ant greitųjų gali alkį apraminti.

Čuprinskienė buvo besiruošianti išvažiuoti pas savo gimines, bet paskutiniu momentu, kai Naujienų administratorius jos paprašė, tai savo kelionę ji atidėjo kitai savaitei ir sutiko dar ir šiais metais išvirti naujieniečiams pumpuškas.

— Naujienos mane lanko kiekvieną dieną, šilta ar šalta, vasara ir žiema, tai kaip jau čia man bent kartą į metus ir joms nepadėti, — pasakė Čuprinskienė. — Aš girdėjau, kad prie laikraščio yra daug darbo, o vis dėlto jį laiku padaro, kad mes galėtume patirti, kas lietuvių tarpe darosi. Gali sakyti, ką nori, bet Naujienos vis dėlto apie mūsų gyvenimą pasako teisybę. Lietuviški reikalai visai kitaip nukryptų, jei Naujienų nebūtų. Mes visi džiaugiamės, kai Naujienos ką naudingo ir gražaus parašo. Jaučiamės patenkintos, kad galime prie šio darbo prisidėti...

Čuprinskienė jau kelintas metas padeda Naujienoms pravesti pikn ikus. Ji dirba patį sunkiausią darbą ir niekad nepaima nė cento. Naujienos jai yra dėkingos, kaip dėkingi yra ir gausus skaitytojai

Virtuvėje nuo pat ryto iki vėlumos dirbo ir Sofija Adomaitienė. Ji buvo pasižadėjusi dirbti prie registerio, bet ne Adomaitienės charakteriui. Kai mato, kad reikia padėti šeimininkei prie kitų darbų, jos raginti nereikia. Stoja, ima, šluosto, dėsto ir padeda atlikti būtiniausius darbus. Ji taip pat atsisakė imti bet kokį atlyginimą už ilgos dienos darbą. O anais metais ji Naujienoms nupirko net didelį elektrinį šildytuvą kavai gaminti. Jame virtą kavą žmonės ir praeitą sekmadienį gėrė.

Išalkusius guviai aptarnavo Jūra Kaunienė, nekreipdama dėmesio į didelį virtuvės karštį ir besiverčiantį prakaitą. Paskubomis lėkštes pildė ir maistą nešė, kad tiktai sutrumpėtų prie virtuvės lango laukiančių žmonių eilė.

Prie mažojo baro nuo pat ryto dirbo Ksaveras Kaunas, Vincas Mankus ir pora pagalbininkių, Pardavinėjo degtinę, vokišką, vietos gamybos alų ir kitokius gėrimus.

Anksti atsirado ir Emma Petraitienė, visą laiką dirbusi prie didžiojo baro, tvarkiusi registerį ir padėjusi pardavinėti. Prie didžiojo baro anksti atsirado Juozas Skeivys, Elenonora Lukienė, Kazys Bielskis, P. Aglinskas, G. Mališauskas ir kiti. Visi įdėjo ilgo ir sunkaus darbo dieną ir visiems Naujienos yra dėkingos.

Reporteris

Automobiliuose juostos bus visiems privalomos

Federalinė valdžia rugpiūčio 1 d. pasiūlė, kad įstatymo keliu visi motoristai — vairuotojai visose JAV-bėse užsisegtų saugumo juostas. Tuo tikslu bus išleistas įstatymas, kurs turėtų pradėti galioti visose JAV-bėse nuo ateinančių metų balandžio mėnesio .

Transportacijos departamento pasiūlytuose trafiko saugumo standartų pakeitimuose numatyta leisti motorvežimių vairuotojams sukti dešinėn raudonomis šviesoms esant prieš tai automobilį pristabdžius.

Federaliniai įstatymai jau dabar reikalauja, ka dvisi nau jieji automobiliai privalo turėti saugumo juostas (diržus), bet tas potvarkis iki šiol nebuvo priverstinai vykdomas.

— Į Lietuvos Dukterų Draugijos pikniką rugpiūčio 6 d., sekmadienį, Bučo sode atveš svečius vienas autobusas. Išvažiuos 12:00 val. dieną nuo Lietuvių Auditorijos, 3133 So. Halsted St., kas 5 minutės sustodamas: Archer ir Western Ave., 43 ir California, 47 ir California, 51 ir California, 63 ir California ir prie Lietuvos Dukterų D-jos namo, 71-ma ir Fairfield kampas. Iš pikniko išvažiuos 7:00 val. vak. Autobusas į abi puses—$2.00. (Pr)

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai $4,00, minkšti — $3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

LIETUVIS DAŽYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dažo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas.
Nuo 2 iki 6 val. po pietų skambinti YA 7-9107
STASYS ŠAKINIS

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJĄ

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina $8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicagon atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugja, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamaniškų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

REIKALINGA LIETUVĖ MOTERIS draugystei — kompanijai su vyresnio amžiaus moterimi. Gyventi vietoje. Duodamas kambarys, išlaikymas ir atlyginimas. Nereikia dirbti namų ruošos darbų, nei virti. Skambinti vakarais. Tel. 543-5334.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMI
IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
40% iki 50% nuolaida. Galima pirkti išlimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

IŠNUOMOJAMI 2½ kambariai suaugusiam vyrui arba moteriai. Teirautis iki 7 val. vakaro.
Tel. CA 5-4995. Po 7 v. v. 776-3727

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su baldais vienam arba dviem suaugusiems asmenims Ciceroje.
Tel.: OL 2-4881.

TRUMPAI

— *Rugpiūčio 9 d. 7:30 val.* vak. Marquette Parke prie Dariaus ir Girėno paminklo bus viešas ir nemokamas koncertas. Vasaros metu koncertus įvairiuose parkuose ruošia Chicagos Parkų distriktas bendradarbiaudamas su Muzikų federacijos 10 - 208 skyriumi. Tą pat dieną 7 v. v. toks koncertas bus Lawndale parke, 4247 W. 31st St.

— *Mokytojų ir Jaunimo* stovykloje rugpiūčio 6 - 13 d. Dainavoje tarp kitų pedagogikos temų bus plačiai paliesti nemokančių lietuviškai mokymo reikalai ir metodai. LB Švietimo taryboje šis klausimas buvo gyvas ir įvairose mokyklose atsiekti pasigėrėtini rezultatai, dangiausiai naudojant Berlitzo metodus. Donelaičio ir Gage Parko lituanistikos mokyklose sėkmingai veikė nemokančių lietuviškai klasės. Jos veiks ir ateinančiais mokslo metais. Domintis tėvams ir vaikams, gali kilti lietuvybės renesansas. ,

— *Simonas Galzin*, Kenosha, Wis., ilgametis Naujienų skaitytojas, atostogauja Philips, Wis. apylinkėje pas p. R. Zalatorienę. Ilgus metus jis turėjo bizį Town of Lake apylinkėje. Po atostogų žada grįžti į Chicagą.

— *Jurgis Janušaitis*, žurnalistas ir visuomenininkas, LŽSgos c. valdybos ižd., šiandien švenčia 60 metų amžiaus sukaktuves.

— *Stud. Robertas Selenis*, 31532 Groesbeck, Freser, Mich. 48026, atstovauja Lietuvių Jaunimo Informacijos centrą ir žurnala 'Lietuvių Jaunimas", P. O. Box 8992, Boston, Mass. 02114. Jis taip pat dalyvauja Detroito Lietuviu Organizacijų Centre, Žurnalistų sąjungoje ir vietos jaunimo organizacijose.

— *Jones Aukšt. Komercinė Mokykla*, 606 So. State St., atdara susipažinimui ir informacijai nuo ryto iki 3 val. Joje einant aukšt. mokyklos kursą, galima išmokti įvairių specialybių. Mokykla yra valdinė, už mokslą nereikia mokėti. Šiemet ten bus priimama 600 mokinių iš įvairių miesto apylinkių.

— *Tom Janulis* taip pat Mike, Tony ir Phil Pratapas žaidžia Bridgeporto apyl. jaunučių beisbolo komandoje Yankees, kuri ir šiemet yra pirmaujanti lygos rungtynėse. Komandą globoja Union Fed. Taupymo ir Skolinimo b-vė.

help your HEART FUND help your HEART

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DĖL AUKŠTOS KOKYBĖS, KAINOS IR SĄŽININGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS
Taisome (remadeliuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.
SKAMBINTI:
ALEKSUI telef. 927-7186
arba ROMUI telef. 927-5680

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šilima gazu, 1½ auto garažas. Marquette Parke. $21,900.

GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šilima gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. $67,500.

4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šilima gazu, alumin. langai, 3 automobilių garažas. Tik $52,000.

2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šilima gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik $27,900.

GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. $36,500.

11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie $23.000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. $150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

SAVININKAS PARDUODA Marquette Parke 6 kamb. mūrą su 3 mieg., 1½ vonios, 2 mašinų garažas. Įrengtas beismantas su baru. Daug priedų. Tel. GR 6-4113.

1½ AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealu giminingoms šeimoms.

12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.

MŪRINIS BUNGALOW 5 kambariu — 2 miegami. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdažyti. 64-ta ir Sacramento. — 24.500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegami, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklepas. Garažas. Gražiai aptvertas ir apsodintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. $25,500.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

KEISKITE PINIGĄ Į NAMUS

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. $32.000.

5½ KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šildymas. Centralinis air-cond. ir įrengtas beismantas. Daug priedų. Garažas. Arti Nabisco. $29,900.

6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garažas. Gazo šildymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. $69,900.

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto namas. 2 vonios. Gazo šildymas. Platus lotas. Naujas garažas. Arti ofiso. — $20.900.

2 AUKŠTU MODERNUS ant 50' mūras. liuksus 6 kambarių butas — parketas: air-cond., balkonai ir 2 modernios patalpos — advokatui, inž. ar daktarui. Marquette Parke. $44.900.

2 AUKŠTU 2 BUTU mūras, platus lotas. Garažas. Arti mūsų. $22.000.

7 KAMBARIU MŪRO bungalow, dideli šviesūs kambariai. Gazo šildymas. air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garažas. Marquette Parke. $21.900.

TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazu šildymas. garažas. Arti 70-tos ir Western. $19.500.

PLATUS BIZNIO LOTAS prieš Marquette Parka. $10.000.

2 BUTU beveik naujas mūras. 2 auto garažas. atskiri gazu šildymai, arti oriso. $37 500.

10 BUTU MŪRAS. apie $15.000 pajamų. arti 65-tos ir Kedzie. $73,500.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

STORE & 4 APARTMENTS
2914 WEST 63rd ST.
12 years old.
Off street parking.
For sale by owner.
434-2200

HELP STRENGTHEN AMERICA'S PEACE POWER BUY U.S. SAVINGS BONDS

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654